

MAGYAR LÁZAR

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDÁ R.-T. Törvénytörvényi bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Nyugaton második nagy támadásra készül a német hadsereg

Erős légi tevékenység mutatkozik mindkét oldalon. — Megismétlődő német repülő-támadások Franciaország fölött

Párizsból jelentik: Hétfőn a kora délutáni órákban légvédelmi riadó volt Párizsban. A légvédelmi elhárító ütegek hosszasan tartó és heves tüzet nyitottak meg. A francia fővárosra a német repülőgépek több bombát dobtak le.

Német bombavető repülőgépek hétfőn délután megtámadták a Párizs közelében lévő Issy le-Moulineux-i repülőteret is, úgyszintén más repülőtereket és a légvédelmi tüzéség Párizs közelében lévő berendezéseit.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése is megerősíti, hogy a német bombavető repülőgépek hétfőn délután bombázták Párizs egyik repülőterét, valamint a francia légi haderő Párizs környéki repülőtereit és berendezéseit.

Párizsból jelentik: A Havas jelentése szerint a hétfőn délutáni riadó alkalmával Párizs belső negyedeire is bombák hullottak. A bombák — francia jelentés szerint — több magánépületet találtak, katonai céloktól távol. A légi riadó alatt a léghárító ágyuk hatalmas tüzelésbe kezdtek s e tüzelés hosszú ideig tartott. Ilyen hosszú ideig tartó léghárító tüzet Franciaország fővárosában még nem hallottak.

Részletek a Párizs elleni légi támadásról. — 45 halottat jelentenek a franciák.

Ujabb párizsi jelentés szerint a Párizs fölötti légi támadásnak 200 áldozata van és pedig: 45 halott, a többi sebesült. A jelentés szerint 17 német repülőgépet lőttek le a francia főváros felett. A sebesülteket azonnal kezelés alá vették és a Szent Antal kórház vértömlesztő központja segítségével sok sebesültet sikerült megmenteni.

Amerika párizsi nagykövete, Bullitt mellett a hétfői légitámadás során két méternyi távolságban esett le egy bomba, de nem robbant fel. Roosevelt elnök a légitámadás után távbeszélőn kért beszámolót a nagykövettől. Bullitt ezt mondta:

— Az Isten velem van.

A nagykövet ezután elmondotta, hogy a bomba áttört annak a teremnek mennyezetét, amelybe villáscsillagok mentek. Erre társaságával együtt mas he lyiségbe ment és befejezte ötékezését. Az épület nem az Egyesült Államok nagykövetsége volt.

Angol repülők Németország felett.

Londonból jelentik: Az elmúlt éjszaka az angol légi erők repülőgépei német célpontok ellen intézett támadások során raktárakat és tartálykocsikat bombáztak. Ezek felrobbantak. Eltaláltak egy mozgásban levő vonatot is. Bombázták a német légi támaszpontokat Rotterdamnál, Deventer-nél és Wesselnél. Egy páncélkocsi-oszlopot is megtámadtak.

Légi harcok Franciaország más részein.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenté:

A német légi haderőnek a francia haderő repülőterei és támaszpontjai ellen intézett hétfői támadása során erős meglepetésszerű rajtaütéssel sikerült az ellenséges légvédelmet

kiküszöbölni és összpontosított magassági és mély támadással elpusztítani a berendezéseket, nekifutókat és a földön álló sok repülőgépet. Sok helyen tűz keletkezett és robbanás történt. Légi harcok során 70 ellenséges repülőgépet lőttek le. 5 német repülőgép eltűnt.

Párizsban és környékén megszorították a katonai egyenruhák eladását.

Párizsból jelentik: Mandel francia belügyminiszter rendeletet adott ki az egyenruhá-árúsítás szabályozására. Eszerint Párizsban és a Szajna kerületben a szövetséges hadseregek új vagy használt egyenruháit csakis olyan egyéneknek szabad eladni, akik igazolják személyazonosságukat és azt, hogy tényleges katonai szolgálatot teljesítenek. A szabóknak, készruhárusoknak, házalóknak és ócskások-

Bármely pillanatban megindulhat az újabb nagyszabású támadás

Rómából jelentik: Az olasz lapok küszöbönállónak hiszik a németek második nagy nyugati támadását. A lapok egyik pillantról a másikra várják a támadás megindítását. Megállapítják, hogy a francia védelem a következő tényezőkön alapszik: 1. Tábori erődítmények gépfegyverfeszkekkel, 2. Erős tüzéségi összpontosítás, 3. A veszélyeztetett pontokon összevont gyors alakulatok. Anglia ezer repülőgéppel és 400 harcikocsival vesz részt a küzdelemben. Egyes értesülések szerint a német hadvezetőség négyezer elsővonalbeli és négyezer második vonalbeli repülőgéppel támogatja a támadó csapatokat. Vajjon sikerül-e Weygandnak az ellenállás — tesz fel a kérdést az olasz lapok. — Franciaország sorsa a választól függ. A szakértők szerint az ellenállás és a frontátörés esélyei egy arányban egymáshoz, mint a három a héthez.

Semlegességi állapotok az Egyesült Államokban, Olaszországban és a Balkánon

Róma, Berlin és Moszkva egyetértése a balkáni kérdésben

Washingtonból jelentik: Morgenthau pénzügyminiszter kijelentette, hogy Washingtonban egész sor értekezletet tartottak a kormány kiküldöttéi a nagy gépkocsigyárak vezetőivel, hogy megbeszéljék a repülőgépmotorok nagybani előállítását. Milliam Knutsen, a General Motors elnöke elvállalta a nagyipar megszervezését, hogy a szövetségesek és az Egyesült Államok számára minél gyorsabban gyárthassanak hadfelszerelési cikkeket.

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány közölte az Egyesült Államok, valamint Mexikó és Panama kormányával, hogy megbízható értesülései szerint az angol titkos szolgálat a középamerikai államokba ügynököket küldött villengások előkészítésére, hogy az Egyesült Államokban ellenséges magatartás fejlődjön ki Németországgal szemben.

Megkísérik Németországot kompromittálni állítólagos mexikói német összeesküvés leleplezésével. Azonkívül az angol titkos szolgálat szabotázst készített elő a Panama-csatorna ellen, amit aztán Németországra akarnak fogni.

Londonból jelentik: Az angol közvéleményt főként az Olaszország közeli beavatkozásának kérdése foglalkoztatja. A lapok sajnálkozással írják arról, hogy Anglia olyan nemzettel sodródhat háborúba, melyhez régi barátság fűzte. Egyes londoni értesülések szerint a hónap vége előtt az olasz beavatkozás nem várható. Churchillhez közelálló helyen úgy tudják, hogy Churchill még mindig olasz barát és alsóházi beszédében hangzótnai fogja, hogy a két ország között ninesenek olyan ellentétek, amelyeket ne lehetne elsimítani.

nak külön könyvet kell tartaniok és abba bele kell vezetniök minden eladott egyenruhadarabot, valamint a vásárló személyi adatait. A kereskedőnek azonnal fel kell jelentenie az olyan személyeket, akik katonai egyenruhákat akarnak vásárolni, de a kívánt körülményeket nem tudják igazolni.

**Német vadászrepülőgépek
angliai és franciaországi útjai.**

Londonból jelentik: Egy ellenséges repülőgép hétfőn este Anglia délkeleti partjai felé közeledett. Az angol vadászrepülőgépek üldözésére siettek. Légi riadó nem volt.

Párizsból jelentik: Franciaország nyugati részében hétfőn délután légi riadót rendeltek el. Említésre méltó zavaró események nem voltak.

**Angol csatahajó és német tüzéség
harca.**

Stockholmból jelentik: az olasz rádió: Egy angol csatahajó behatolt a Ranem-fjordba. A német parti tüzéség azonnal működésbe lépett és visszatérésre kényszerítette.

Német jelentés az emberanyag veszteségekről.

Berlinből jelentik: Illetékes német körökben neveltséges túlzásnak minősítik azokat a londoni jelentéseket, amelyek szerint a németek a flandriai csatában 250 ezer és a háboru kezdete óta 1 millió halottat és sebesültet vesztek. Kijelentik illetékes helyen, hogy a német veszteségek ennek a számnak még egy töredékét sem teszik ki.

Vita a flandriai csata sikeréről

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A keddi reggeli német lapok is szembefordulnak azzal az angol és francia beállítással, mintha az angol és francia flotta súlyos vereségénél sikeres visszavonulásról lehetne szó. A *Völkischer Beobachter* utal egy francia hírszolgálati irodának a június 3-iki francia hadijelentéséhez fűzött megjegyzésére, mely így szól: „A csoda megkezdődött: a flandriai visszavonulás győzelemmé fejlődik.”

— A csoda tehát megkezdődött, — írja a *Völkischer Beobachter* — anélkül, hogy észrevettük volna. Mi csak az angol és francia legjobb haderők vereségét láttuk. Belgium megadását a Csatorna partjainak megszállását, a foglyok óriási számát, a felmérhetetlen zsákmányt és menekülést láttunk, mely részleteiben kiegészítette a katasztrófa képét.

Londoni jelentés a flandriai angol csapatok elszállításáról.

Londonból jelentik: Az angol tengernagyi hivatal összefoglaló jelentést adott ki a flandriai csapatok elszállításával kapcsolatban véghezvitt tengeri hadműveletekről: Eszerint: Az ellenséges repülő csaknem szakadatlan támadással zavarták a csapatok hajórászállását és az ellenséges tüzérség is egyre fokozottabb mértékben avatkozott be. Az elszállítást csak a szövetségesek szoros együttműködése és elszántsága tette lehetővé. Angol részről több romboló raj és sok kisebb hadihajó vett részt a műveletben. Sok francia hajó és kereskedelmi gőzös is nagy szerepet játszott. A legkülönbözőbb típusú vízijárművek siettek segítségre, fedélzetükön önként jelentkezett vezetőkkel és legénységgel. Éjjel-nappal szakadatlanul dolgoztak. Valamennyien felbecsülhetetlen szolgálatot tettek és sokezer emberélet megmentését segítették elő.

Összeütközött egy angol és egy norvég hajó.

Párizsból jelentik: A Havas iroda jelentése szerint egy 1400 tonnás angol gőzös az északkeleti partok mentén összeütközött egy norvég gőzossal és elsüllyedt. A norvég hajó 17 tisztje és közlegénye hiányzik. Nyolc életben maradt tengerészt egy norvég gőzös vett fel és szállított partra.

Duff Cooper a szövetségesek tájékoztató minisztériumainak szorosabb együttműködését kívánja.

Párizsból jelentik: Duff Cooper angol tájékoztató miniszter a párizsi rádióban beszédet mondott. Közölte, hogy a szövetségesek tájékoztató minisztériumai között a jövőben sokkal szorosabb lesz az együttműködés. A két ország szilárdan összetart és félelemre nincs ok. Az ilyen országokat

A La Manche-csatorna és a Temze terkeletének azzal kikötői.

még akkor sem győzhetik le, ha nem haladnak együtt. A csatának e válságos órájában mindenkinek meg van a maga szerepe, amelyet be kell töltenie.

— Történelmünk egyik legnagyobb óráját éljük most át — mondotta Duff Cooper. — Azt hiszük, hogy erre az órára büszkeséggel gondolunk majd vissza a végső győzelem kivívásakor, amiben rendületlenül hiszünk.

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* a balkáni helyzetről a következőket írja:

— A balkáni államok meg vannak győződve, hogy Olaszország elhatározása nem érinti a Balkánt. A német-jugoszláv gazdasági tárgyalások kedvező kimenetele, a most kezdődő olasz-jugoszláv megbeszélések és a román külügyminiszter leváltása — kedvező jelek a tengely szempontjából és

Rethel és Soisson az új német áttörés iránya

Rómából jelentik: A Stefani iroda jelentése szerint Párizsban arra számítanak, hogy a németek Rethel és Soisson között kísérlik meg az áttörést Reims és Chateaul-Thierry irányában. Ugyancsak a Stefani jelentése szerint a La Manche csatornába fult francia és angol katonák száma 40 ezer. A veszteségek súlyossága indította az angol és francia parancsnokságot arra, hogy lemondjon a nagyobb szabású átmentési műveletről s csak éjszaka, halászajók és könnyű tengeri gőzösök, valamint folyami hajók útján folytatják a mentést.

Százötven amerikai repülőgép Franciaországban.

Párizsból jelentik: Az olasz rádió hírszolgálatát Most indították útnak Newyorkból Franciaországba egy 150 repülőgépből álló hatalmas szállítómányt. A háború kezdete óta ez az első ilyen

igen erősítik a Balkán békereményét. Egyes körökben azt hiszik, hogy a szovjet tekintettel akar lenni a tengelyhatalmak balkáni pozíciójára. Az a benyomás alakult ki, hogy a szovjet nem szándékszik messze menni a balkáni akcióval anélkül, hogy előbb meg ne egyezik Berlinnel és Rómával. A szovjet akció egyelőre csak arra szorítkozik, hogy igyekezik minél nagyobb mértékben megnyerni a maga számára a balkáni államok közvéleményét.

Orosz vélemény az olasz légi haderőről.

Moszkvából jelentik: Az olasz rádió hírszolgálatát. A vörös hadsereg lapja az olasz beavatkozás lehetőségével foglalkozva azt írja, hogy a Földközi-tengeren az lesz a nyertes fél, amelyiknek akcióképes légihadereje van. A lap 4500-ra becsüli az olasz repülőgépek számát. A szövetségesek ezzel szemben csak 2000 repülőgépet állíthatnak ki a Földközi-tengeren. Ez a szöveg égesek számára már magában véve is kedvezőtlen számárany csak súlyosbodik azáltal, hogy az olasz gépek gyorsabbak, mint a szövetségesek gépei és hatósugaruk is jóval nagyobb.

magyaránnyu hadiszállítómány, ami az Egyesült Államokból Európa felé irányul.

Az Egyesült Államok beszünteti egyes nyersanyagok kiszállítását.

Tokióból jelentik: A Domei iroda arról értesül Washingtonból, hogy ott közölték a japán nagykövetséggel, miszerint az USA beszünteti a nemzetvédelmi szempontból fontos egyes javak kivitelét.

11 százalékkal növelik az USA hadiflottáját.

Washingtonból jelentik: A szenátus törvényjavaslatot fogadott el, mely felhatalmazza a kormányt, hogy az ország hadiflottáját 11 százalékkal növelje. A repülőgép-keretet 4500 egységgel növelik.

Ripart Alsógörcsön

Írta: Szegváry Mihály

— Van állomása Alsógörcsnek? — fordult oda Györke a kalauzhoz, aki keresztülment a kupén.

— Nincs kérem. De leghelyesebb, ha le teszszik szállni Felsőgörcsön, onnan rövid séta az út a másik faluba. A következő megálló lesz Felsőgörcs.

— Hm — dörmögött maga elé Györke. — Nem emlékszem rá, hogy az utolsó félesztendőben utaztam volna olyan helyre, amelynek lett volna állomása. Ahová én a lábamat be akarom tenni, ott még csak véletlenül sem hallották Stephenson nevét, s csoda, hogy nem delizsáncban járnak az emberek. Ez a riporter-sors. Még az a szerencse, hogy a kalauz szerint, csak rövid séta az egész.

Az ügy, amely miatt Györkének Alsógörcsre kellett utaznia, valami összegubancolódott családi perpatvar volt, zavaros, sokszínű de kiszámíthatatlan, amely nem érdemelte meg sem a tintát, sem a nyomdafestéket. Hogy mi köze volt az újságnak az egészhez, hogy mért kellett Györkének kiutaznia a helyszínre, ő maga sem tudta.

— Eredj, fiam, nézd meg — mondta neki a főszerkesztő — s írdál róla valami érdekeset, de holnap estére itt légy megint.

Nagyon hálátlan dolog az ilyesmi. Mért van az, hogy az embereket mindennél jobban érdeklí a veszekedés. Brr. Ahol két ember megpofozza egymást, ott már „kiküldött munkatársunk” megjelent.

— Valami rabiátus, vörösvérű társaság lehet az ott Alsógörcsön, akik nem férnek a bőrükbe, marakodnak, mint az ördögfiókák. Ilyenek az emberek Alsógörcsön is, másutt is. Ez már így van, ezen nem lehet változtatni. Csupa idegesség a világ.

Györke fogta a ballonkabátját, megtapogatta a zsebében a ceruzát, papírt s a következő megállónál leszállt.

Mintha valami festménybe esőppent volna bele Györke. A tájat hátul hegyek keretezték be, de mintha két celofánpapíron keresztül nézte volna őket az ember, kékek voltak és elmosódtak. A völgyben ezüstösen csillogva kis folyó szaladt. Rá-

kóczi lova ivott belőle valamikor. A partján gatyás nyárfák hányták a barkájukat, pirosan meg sárgán szikráztak a napfényben. Fahíd vezetett rajta keresztül s a hidon túl látszott a falu.

— Felsőgörcs. Eddig stimmel. De hol lehet a másik, az alsó? Mit mondott a kalauz? Egy rövid séta. Csak az a kérdés, mit ért a kalauz rövid alatt. Nekem rövid séta például, ha végigmegyek a korzón, vagy meg akarok epórolni egy ötöst a villamoson s elgyalogolok három megállót. Nem lehetett rossz ember a kalauz, olyan ábrándos kék szemű volt, mért akart volna félrevezetni.

Györke megindult a falu felé. Öt ember ment előtte az úton, csupa közzénpör volt a celtruhájuk, bányászok lehettek, kis drótos lámpát lógattak a kezükben.

— Adjon Isten, emberek. Jó felé megyek én Alsógörcsre?

— Persze, hogy jöfelé, drága uram. Menjen csak így tovább egyenesen, a templomnál forduljon balra s attól kezdve fel a hegyre.

— Van egy órajárás ide?

— Á, dehogya is van. Tíz perc lehet mindössze, akkor is, ha nagyon kényelmesen megy az úr.

Hol lehetne egy kocsi találni, amely elvinné odáig? Persze, kocsi nincs, de minek is lenne ebben a jó időben. Frissen ondolált apró felhők közt ragyog a nap, eső szél lengedez, még jót is tesz ez a tízperces séta a hegyoldalon s meg sem kottyán az út Alsógörcsig.

Lakodalmas menet jött szembe Györkével. Halaszemű vőfély ült elől az első kocsi bakján, szinte látszottak a piros erek a szemé golyóján, amint kihajolt a kocsiból s egy literes zöld üveget nyújtogatott Györke felé: „húzza meg, szomszéd!”

Aranyos, jókedélyű ember! De vajjon erre kell menni Alsógörcsre?

Gyanús volt nagyon a dolog. Civilben marathoni futó lehet az a kalauz, akinek ez „rövid séta.” S azok az angyali gyermekéteg bányászok. Meglátszik, hogy csak lefelé közlekednek, nem igen ismerik a fenti térszerveket. Azt mondták, hogy tíz perc. Nahát jó tíz perc, bányász tíz perc, már a lába majd leszakad s még mindig nincs Alsógörcs sehhol.

Keresztülment Felsőgörcsön megszóltott egy kislányt, aki pelyhes, zöld libákat őrizett az árok-

Francia kormányválságról tudnak az olasz lapok

Pétain tábornagy kerül Reynaud helyére

Belgrádból jelentik: A Politika római tudósítója jelenti: Az olasz lapok hétfőn érkezett jelentései szerint a francia főváros rövidesen kormányválságot él át. A hírek szerint Reynaud átadja helyét Pétain tábornagnak, hogy ezzel is kidomborítsák a kormány katonai jellegét. Az új kormány az összes politikai pártokból alakulna, a szociáldemokraták kivételével. Az új kormány is megkapná a Reynaud által élvezett felhatalmazást.

További tilos övezetek Angliában.

Londonból jelentik: A belügyminisztérium újabb tilos övezeteket állított fel Angliában az idegenek számára. Hétfőtől kezdve az eddigiek mellé újabb hét grófságba, június 10-től kezdve ezenfelül még újabb 10 grófságba és egész Skóciába tilos idegennek belépni és ott külön engedély nélkül tartózkodni.

Svájc szembezáll minden támadással. A svájci képviselőház és szenátus elnökeinek beszéde.

Bernből jelentik: A svájci szövetségi képviselőház elnöke, Staehli, az ülés megnyitása alkalmából mondott beszédében az európai háborúra kitérve, kijelentette, hogy Svájcnak meg kell őriznie éberségét, hogy az ország a viszályon kívül maradjon. A szenátus elnöke, Züst kijelentette ma a legfontosabb az, hogy mindenki a saját helyén teljesítse kötelességét. Minden az ország szabadságának területi épségének, függetlenségének és védelmének van alávetve és ezt szolgálja a katonától a táborkorig mindenki. Svájc egységes abban, hogy szembe-

száll minden támadással, mely az ország függetlensége ellen irányulna.

További védelmi intézkedések Törökországban.

Ankarából jelentik: Ismet Inönü török köztársasági elnök hétfőn délután a külügyminisztérium helyettes főtitkára jelenlétében fogadta Papen német nagykövetet. Ugyanakkor a miniszterelnök a balkáni államok diplomáciai képviselői tiszteletére estebédet adott, amelyen több miniszterelnök is jelen volt.

Kedden délelőtt Ismet Inönü elnökletével a török kormány fontos minisztertanácsot tartott, melyen további rendkívüli nemzetvédelmi intézkedéseket beszéltek meg.

A svéd tengerészet május havi vesztesége

Stockholmból jelentik: A svéd tengerészet vezetősége jelentést közöl a májusi hajóvesztése-

gekről. Eszerint Svédország négy hajót vezetett, összesen 9355 tonna tartalommal és két halász-hajót. Az egyik hajót angol tengeralattjáró süllyesztette el, a többi valószínűleg aknára futott. A legénység tíz tagja életét veszítette.

Esőzés miatt megszakadt a közvetlen vasuti összeköttetés Timișoara és București között

Arad a Temes

Temesvár. Saját tudósítónk telefonjelentése: A Bánátban napok óta tartó hatalmas esőzés komoly természetű forgalmi akadályt okozott. Turnu-Severin és Balota között a felgyült víz elárasztotta a vasuti pályatestet olyan nagy te-

rületen, hogy a Temesvár—București közötti közvetlen vasuti összeköttetés megszakadt. A Simplon is csak Turnu-Severinig közlekedik. A Temesvár—București közötti utasforgalmat egyelőre Aradon keresztül bonyolítják le.

Mint Lugosról jelentik: A Temes erősen megáradt és előtérrel fenyegeti a városzáli részeket.

Milyen feltételek mellett vehetnek igénybe magánosoktól hiteleket a kereskedelmi és ipari vállalatok?

Kolozsvárról jelentik: A pénzügyminisztérium április 20-án közleményt adott ki, amely lényegében hivatkozik arra, hogy a hitelügyletek lebonyolítását a banktörvény kifejezetten a pénzügyminisztérium számára tartja fenn és így a kereskedelmi és iparvállalatoknak minden olyan esetben, amikor hiteleket folyósítanak, vagy hiteleket vesznek igénybe, tekintettel kell lenniük a banktörvénynek ezekre az intézkedéseire.

A bucarești „Argus” című közgazdasági napilap legutóbbi számában ismételtlen foglalkozik ezzel a nagy fontosságú kérdéssel és megemlíti, hogy a pénzügyminisztérium közleménye számos félreértésre és érdeklődésre adott alkalmat. A közleménnyel kapcsolatban az Argus szerkesztősége a következő értesüléseket szerezte:

A banktörvény 39. szakasza értelmében rövidlejáratú hitelügyletekkel (operatívni de credit) kifejezetten csak a bankok foglalkozhatnak. Ennek megfelelően a pénzügyminisztériumon kívüli mások is folyósíthatnak a mezőgazdák számára egy évnél hosszabb lejáratú, vagy pedig egyéb adósok (beleértve a kereskedőket és iparosokat is) számára hat hónapnál hosszabb lejáratú hiteleket, mivel ezeket a hitelfolyósításokat a banktörvény nem tiltja meg.

Ami a vállalatok tisztviselői, vagy munkásai részéről a vállalat számára, vagy a vállalat által kezelt takarékalap számára rendkezelésre bocsátott letéteket (depuneri) illeti, ezt a kérdést külön szabályozzák. Az erre vonatkozó rendelkezés közelebbről életbe lép.

parton s a kislány is azt mondta, hogy tíz perc az út Alsógörcsre.

Ezek összebeszéltek! Mert az öreg néni is a templomajtóban, varjúképpel hogy belenézett a napba s aranyfüst csillant meg a fonyadt arcán csak úgy nyilatkozott egybehangzón a többiekkel, hogy: „egy futamodásnyira van, kedves jó fiatal úr.”

Mikor futamodtak ezek tíz perc alatt ekkorát? Vagy az ő lábában lenne a hiba? Hiába nyújtja a lépéseket, nem akar fogyni az út itt a nyárfák alatt. Pedig már túl van a hegyen, benn a hajlatban, itt kellene lenni Alsógörcsnek, de mintha elnyelte volna a föld, nincs itt az Uristen levegőjén kívül semmi.

Pacsirta dobálja magát le-fel a magasban s füttyöl, mint egy futballbíró.

Bent messze a földeken, egy barna pántlika-szerű csikón hajlong három ember, két kékruhás asszony meg egy férfi, krumplítöltőgethetnek, olyan minden mozdulatuk. Egyszer csak a férfi elkezd integetni a karjával. Az ősemberék izengethettek így dróttalan táviróval egymásnak. Hangját elkapkodja a szél, nem érteni mit mond, de kétségtelenül azt mutogatja, hogy merre kell menni. Milyen ügyes ember! Ez gondolatolvasó!

Györke lekanyarodott az útról s rátért egy keskeny ösvényre, amelynek iránya legjobban megfelelt a krumplis ember karmozdulatainak.

Mindjárt más érzés, ha így útbaigazítják az embert. Györke hálás pillantásokat vetett a krumpliföld felé, ahol a mezei bédekker, az őstermészet önkéntes idegenvezetője, mint aki jó munkát végzett, tovább vermelte nagy leikinyugalommal a krumplít.

Györkének melege lett, levetette a kabátját. Füttyörészett. Olyan biztosan ment, mintha a Dunakörzön menne.

Egyszer csak megint felszimatolt. Nem tetszett neki valami. Egész lapályos részre ért, amely zöld volt, mint a billiárdasztal, patak futott rajta keresztül s az út hirtelen aláabújt a patakknak, amelytt szétterült, mint egy összetaposott hal. Csicsogni kezdett a fű alatt a víz s a második lépésnél karimájáig buggyant meg a sárban a Györke cipője.

Györke idegesen kapta fel a fejét s nézett el a krumpliföld felé. Mi ez? Mocsárba akarják őt itt

fullasztani, mint Hindenburg a muszkákat a Mazuri-tavaknál? Ez az út vezet Alsógörcsre? Akkor inkább visszafordul.

A krumplítöltőgetők egyre csak integetnek, biztatják, mint a szurkolók a Ferencvárost.

Mit meg nem tesz az ember az újságért, csak-hogy szebb legyen a lap. Fogadd el, ó riporterek anyyala, ez a vályogtaposást, mintha pálmagallyat nyujtana feléd egy lovagod! Györke keresztültalpal a sáron. Negyvennégyes barna félcipője megtelik szutyogó péppel, amelyben valamikor a Rákóczi lova is járt.

Harminc lépés után olyan színű lett a cipője, mintha bádögéből lenne. De most aztán lássuk azt az Alsógörcsöt.

Megtalálta megint a gyalogósvényt. Most már igazán nem tudta, hol jár. Már nem látszott Felsőgörcs, de nem látszott az alsó sem. Ehelyett az út végén sárga-piros barkájú nyárfák állottak útját s azt vette észre, hogy ott áll a folyónál, amelyiknek vizében Rákóczi valamikor megitta a lovát. Jobbkéz felől látszott a vashíd, a töltésen porcellánbabás táviróoszlopok s nagyon messze az állomás piroskőves épülete, ahol leszállt a vonatról.

Az a bolond krumplis ember azt hitte, hogy utazni akar s addig irányította, amíg visszairányította oda, ahonnan elindult.

A vashíd alatt egy horgászó embert talált. — Mondja, bátyám, de igaz lelkére, hova sikasztották el maguk Alsógörcsöt?

— Nem sikasztottuk mink sehova. Csak nem erre kellett volna jönni az úrnak, ha azt akarja, hogy odataláljon.

Györke leült mellé a partra. Arany ködök lebegtek a víz fölött, amely barnászölden, frissen csavarodott, suhant a két bokros-fás part között. Györke nézte türelmesen, de percekig meg sem mozdult a horog billegője. Megkérdezte az embert, hátha tud valami érdekeset az alsógörcsi veszezdős családokról. A horgász úgy ismerte Alsógörcsöt, mint egy lexikon.

— Na, ha csak azért akar elmenni Alsógörcsre, akkor már jobb is, ha visszafordul. Mert azóta kibékültek ott az ellenfelek. Most házasodtak össze a napokban, az egyik család legényfia most vette el a másik familia lányát.

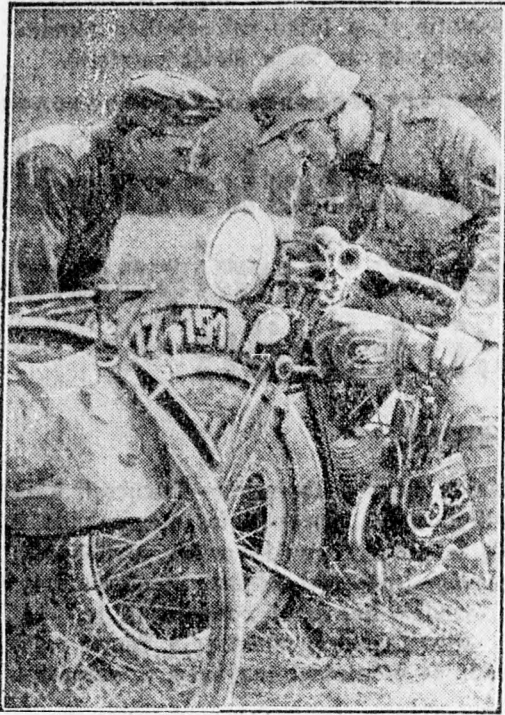
Valami loccsant. Györke úgy érezte, most esett a vízbe a riport.

Tizenötmilliárd lejbe kerül Németországnak egyetlen csatanap a nyugati arcvonalon

Mibe kerül a nyugati hadszíntéren a háború egyetlen napja? Vegyük például egy aránylag rövid, százkilométeres arcvonalzakaszt, Sedantól Namurig, ahol néhány nappal ezelőtt még irtózatos erővel tombolt a harc. Ha a német távirati iroda jelentéseit hitelérdelemnek tekintjük, akkor föltehetjük, hogy a németek ezen az arcvonalon 7 gépesített hadosztályt, 18 szárazföldi hadosztályt, 2000 tankot és 3500 repülőgépet vetettek harcba.

Az üzemanyag értéke.

Hét gépesített hadosztály egyenként 800 géppel 5600 gépet tesz ki. Ha már most minden gépre napi 10 munkaórát számítunk, akkor egyetlen gép

Német motorbiciklis járőrök a francia fronton

600 liter benzint és 30 liter olajat használ el. Ez 5600 géppel 3.360.000 liter benzint és 168.000 liter olajat jelent.

A 2000 tank, ugyancsak 10 órás munkanapot számítva, 200—600 liter benzint és a tank tonnaszámahoz viszonyítva 10 százalék olajat használ el. Minthogy azonban a tankok legnagyobb része 7 és 30 tonna között ingadozik és a nehéz tankok számszerint is túlsúlyban vannak, nyugodtan vehetünk 500 liter tankonként és naponként. Eszerint a 2000 tanknak általánosságban számítva 1 millió liter olajfogyasztás felel meg.

A 3500 repülőgép, amelynek nagyrészt vadászrepülőgépek és csak mintegy 150 szállítórepülőgép van közöttük, összesen 4100 motort jelentenek, amelyek egyenként és óránként 200 liter benzint fogyasztanak, ami 3500 repülőgépnél 820.000 liter benzinfogyasztást tesz ki óránként. Minthogy ezek a repülőgépek legalább 5 órát töltenek naponta a levegőben, napi fogyasztásuk 4.920.000 liter benzint és 500.000 liter olajat tett ki.

Ha már most a namur—sedani arcvonalon harcra vetett gépesített csapatok, tankok és repülőgépek által felszerelt üzemanyagot összeszámítjuk, akkor óránként 928—1000 tonna benzinyagot és 77—80 tonna olajat kapunk. Egy tonna benzinyag 64—65 ezer lejbe kerül. Ennek megfelelően a naponta elfogyasztott benzinyag értéke 65 millió lej, az olaj értéke pedig 48.000.000 lejt tesz ki, ami összesen 113 millió lejt eredményez.

A lőszer értéke.

Számba kell vennünk azt a körülményt, hogy úgy azokon a napokon, amelyeken a nagy támadást előkészítették, mint pedig a támadás tartama alatt hatalmas tevékenységet fejtett ki a tüzérség is. Hozzávetőleges számítással arra az eredményre jutunk, hogy egy hadosztály 180—200 vagon lövedéket használt el hadosztályonként. Úgyhogy az egész namur—sedani arcvonalra napi 5000 vagon lövedék-fogyasztás esik.

Egy vagon munició ára 18—2 millió lej s ennek megfelelőleg egyetlen nap alatt egy arcvonalzakaszon 10 milliárd lejbe kerül az elhasznált

munició. Ehhez járul még a bombafogyasztás. Minthogy a bombavető gépek bombái igen költségesek, az előbbi 10 milliárd lejes összeg 12 milliárd leire emelkedik.

Megsemmisült hadianyag, elvesztett tankok, repülőgépek.

A tüzelő fegyverek elég rövid életűek. Intenzív használat esetén egy tüzelőfegyver 10 nap alatt tönkremegy. Ez annyit jelent, hogy egyetlen csatanapon az említett arcvonalzakaszon körülbelül fél milliárd lej értékű tüzelőfegyver megváltozik csak a használat folytán.

Összehasonlítva a hírszolgálati irodák és a hivatalos közlemények adatait, feltehetjük, hogy egyetlen csatanapon 60—70 repülőgép megsemmisül és körülbelül 100—120 repülőgépet kell kivonni a szolgálatból. Ez naponta majdnem másfél milliárd lej kárt jelent. Tankok tekintetében körülbelül ugyanilyenek a veszteségek, ami további egy milliárd lejt járul hozzá a kiadásokhoz.

Ha végül a fenti számokat összeadjuk, körülbelül 15 milliárd lej végösszeget kapunk, az emberéletben okozott károk számbavétele nélkül, amiket ilyen számokkal felértékelni nem lehet.

Ha pedig a május 10-én megindult óriási hadműveletet napjainak számával megszorozzuk ezt az összeget, akkor hozzávetőleges képet alkothatunk magunknak arról, mennyibe kerül Németországnak ez a háború.

Nagymennyiségű búza kivitelét engedélyezte a kormány Spanyolországba

Bucurestiből jelentik: A román és a spanyol kormány között — mint megirtuk — érdekes árucsereregymény jött létre kompenzációs alapon.

Az egyezmény értelmében Románia 10 ezer tonna búzát szállít Spanyolországba, amely a szállítmány ellenértékének megfelelő vasat küld Romániába. A búzákivitel az országos szövetkezeti központ bonyolítja le.

A napokban a konstanca kikötőbe érkezett a „Galea” nevű spanyol tehergőzös, mely a szállítmány első részét (körülbelül 4000 tonnát) viszi.

Nagy érdeklődés előzi meg a Magyar Dalkör jubileumi dalestélyét

Nagyvárad. Saját tud. Az egész város és megye magyar társadalmi örömmel fogadta azt a hírt, hogy a Magyar Dalkör fennállásának tízéves fordulóját jubileumi dalest keretében ünnepli meg június 9-én. Már csak néhány nap van hátra a nagyvárad-i magyar dalosok ünnepeig, de már is megállapítható, hogy a közönség szeretettel és nagy érdeklődéssel várja a jubileumi dalos estét, mely a Katolikus Körben vasárnap délután 6 órakor kezdődik. Az a szoros kapcsolat, mely a magyar közönség és kulturmunkásaink között van, feleslegessé teszi, hogy a nagy közönség minden egyes tagjának külön meghívót küldjön ki a Magyar Dalkör vezetősége. Ne is várjon senki külön meghívót, hanem jöjjön el és tegye gazdagabbá megjelenésével a magyar dalnak ezt az ünnepnapját.

Mivel a dalestély belépőjegyei, valamint a kapcsolatosan megrendezendő társas vacsora iránt már is szokottan érdeklődés mutatkozik, a dalkör vezetősége lapunk útján közli, hogy a belépti jegyeket, valamint a vacsorán való részvételt a Magyar Ház irodájában lehet előjegyezni a hivatalos órák alatt, mindennap 9—1 óra között. A közönség saját érdekében teszi, ha kellő időben jelentkezik a jegyek átvétele végett, mert a rendezőség szigorúan csak annyi jegyet ad ki, amennyi hely van a teremben.

Lord BOLINGBROKE tanácsai

Madridban és más spanyol városokban tüntetések zajlottak le Gibraltár miatt. Ezek a tüntetések, de meg a Dünkirchen körül folyó féltelmes küzdelem is önkéntelenül felidézni annak az angol államférfiúnak alakját, aki Gibraltárt az utrechti békében 1713-ban megszerezte Nagybritannia számára.

Henry Saint-John Bolingbroke lordra, Anna királynő miniszterelnökére gondolunk, erre a szellemes íróra, történetíróra és történet-bölcselőre, aki műveiben századok számára szolgáló üléteket, elgondolásokat és tanácsokat vázolt fel a brit birodalom államférfiai számára.

Főműve: „Letters on the study of history”, amelyből nem időszerűen idézni ma a következő, hibátlan ítélőképességről tanuszkodó, de egyuttal az egész angol gondolatvilágot jellemző sorokat:

— Ne feledjék el soha a Foreign Office jövőbeli irányítói, hogy szomszédja s nem része vagyunk az európai szárazföldnek. Nem tartozunk a szárazföldhöz s így lehetőleg távol kell tartanunk magunkat az európai viszonyaitól. Amint szomszédok, nem nézhetjük ölbetűt kezekkel, hogy a kontinens akármelyik népe biztonságunkat veszélyeztető nagyhatalommá nőjje ki magát. Ha bármelyik ország hajóhadát erőssé akarná tenni, le kell beszélni erről a szándékról s ha nem áll el tőle, fegyverrel kell letörni. Ez életkérdés Nagybritannia számára és pedig nemcsak amiatt, mert szigetország, hanem azért is, mert túlnépesedése következtében csakis árucseré útján tudja élelmezését biztosítani. A briteknek közben kell tartaniuk a tengereket. Aki ezt a jogunkat kétségbevonja ellenségünk s mint ilyet kell is kezelnünk.

— Anglia ne tűrje a tengereken más nemzet megerősödését. Ezért mindenféle katonai túlsúlyt helytelenül az európai szárazföldön. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy mihelyt valamelyik ország erős szárazföldi haderőt fejlesztett ki, azonnal hozzákezd tengeri hadereje megszervezéséhez is. Spanyolország katonai nagyhatalommá emelkedése után azonnal megépítette a Győzhetetlen Armadát... A gyengéket kell védenünk. Tettersz politikát csak így folytathatunk. Kis nemzetek egyesülésük esetén sem teremthetnek angol fölényt veszélyeztető hatalmas, új hajóhadat. A hozzánk legközelebb eső, főképpen a nyugat-afrikai tengerpartok megvédésére Nagybritannia legyen mindig készen a harcra, mert ez a partvidék beütési bázisul szolgálhat Angliába.

— Hangsúlyoznom kell továbbá, hogy birodalom és nem ország vagyunk. Mihelyt azt fogjuk látni, hogy közlekedési vonalainkat bárhol a földkerekségen veszélyeztetik, fegyverbe kell lépniük. Az érzékeny pontokat meg kell védelmeznünk minden erőnkkel, lehetőleg egyedül; ám ha a spléndid isolementből nem futja, más nemzet támogatásával. Olyan nemzetet kell ez utóbbi esetben kiválasztanunk, melynek az adott helyzetben a brit birodalom érdekeivel egyező érdekei vannak.

Az angol külügyi hivatal több mint két évszázad óta tartja szem előtt a lord Bolingbroke által lefektetett elveket Napoleon korában az ezekhez való szigorú alkalmazkodás ásta meg a korsikai óriás sirját. Hogy e tanácsok ma is beválnak-e, a közeljövő fogja eldönteni.

Haakon norvég király súlyosan megbetegedett

Stockholmból jelentik: Norvégiából érkező hírek szerint Haakon norvég király súlyosan megbetegedett. Orvosai állandóan betegágya mellett tartózkodnak. A király állítólag egy kiesiny norvég szigeten tartózkodik, melynek nevét titokban tartják.

Japán és az európai háború fejleményei

Jonai miniszterelnök nyilatkozata a japán külpolitika alakulásáról

Tokióból jelentik: Jonai miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány szerződéstervezetet dolgozott ki a tokiói és nankingi kormány közötti kapcsolatok rendezésére. Megcáfolta azokat a híreket, hogy Japán közvetlen tárgyalásokat folytat a csunkingi kínai kormánnyal. Tokió és Nanking — ugymond — szilárd elhatározása a csunking kormány elmozdítása.

A továbbiakban kijelentette, hogy Japánnak harmadik hatalommal szembeni magatartása nem változott. Japán benemavatkozási politikájának alapvető fenntartása mellett figyelemmel kíséri az

európai háború fejleményeit. Az USA hajóhadának a Csendes-óceánon való összpontosítását Japán ellen irányuló cselekedetnek lehet tekinteni. Japán azonban nem érzi magát fenyegetettnek, így az nem befolyásolja Japánt. Lenne mód az USA és Japán közötti feszültség kiküszöbölésére, de pillanatnyilag erről semmit sem mondhat. A külügyminiszter fontolóra veszi a kölcsönös viszony megjavítására alkalmas lépéseket. Kijelentette végül, hogy a Japán és Szovjetországgal között fennálló kérdéseket mielőbb rendezik.

Ajajogodtan alszik mert szörmeit és szőnyegét
PARISIANA
adta nyári megújítás
ORADEA
(HEYMAN UDVAR)
BUL. REG. FERDINAND 3. TELEF. 35-62

A gazdasági élet elmélyítésére törekszik a román külpolitika

Rómából jelentik: Az olasz rádió hírszolgálatának egyik jelentése szerint Gigurtu, az új román külügyminiszter sajtónyilatkozatot adott, amelyben kifejtette, hogy külpolitikai célkitűzései főképpen a gazdasági kapcsolatok rendezésére és elmélyítésére terjednek ki.

A Magyar Élet Pártja értekezletet tartott Budapesten

Teleki miniszterelnök felvilágosító beszédet mondott

Budapestről jelentik: A Magyar Élet Pártja hétfőn este értekezletet tartott, amelyen Teleki miniszterelnök és Imrédy volt miniszterelnök szólt fel. Teleki bizonyos felvilágosításokat nyújtott a kül- és belpolitikai helyzetről és irányvonalat adott a pártnak a mostani komoly időkben tanúsítandó további magatartására. A beszéd tartalmát nem közlik.

Gépkocsin és lóháton vette üldözőbe a rendőrség a tettenért besurranó tolvajt, amíg végül egy útbaeső patak vizében rejtőzött el s ott elfogták

Temesvár. Saját tud. A gyárvárosi Müller-féle festődében a déli záróra alatt Bicskei Julius tizenhét éves alkalmazottat beküldték az üzletbe. A leány egyszerre egy idegen emberrel találta magát szembe. Az ismeretlen férfi előbb az asztal alá bujt s a leány közeledtére felugrott, majd az utcára menekült. A fiatal leány sikoltozására a festődei munkások és a szomszédok megjelentek s a betörő üldözéséhez fogtak. A betörő, mint utóbb kiderült, a déli záróra alatt alkulccsal behatolt az üzletbe s egy ott lévő bőröndbe ruhákat, kelméket kezdett csomagolni. Valószínűleg az asztalfiókban lévő kézipénztárt is ki akarta fosztani. Üldözői elől kétségbeesetten menekült végig a Gyárváros utcáin. Átugrott a kerítésen s a kerteken keresztül igyekezett szabadulni. Végül nekiiramodott a mezőnek, majd ruhástól átgázolt a Szubolyásza-patak vizén s a tulsó parttól gunyosan búcsút intett üldözői felé. Eközben gépkocsin rendőrök érkeztek, mások meg lóháton igyekeztek a menekültöt elérni. Az idegen azonban nyomtalanul eltűnt. Hosszas keresés után bukkantak csak rá: a patak vizében feküdt s letört ágakkal takarta be magát. A rendőrségre kísérték, ahol irataiból megállapították, hogy neve Chilon Constantin és mehedintmegyei illetőségű. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy tisztázza, miért menekült olyan kétségbeesetten üldözői elől. Valószínűnek tartják, hogy több betörés terheli lelkiismeretét.

Új harci eszköz:

az ejtőernyősök

A belgiumi és hollandiai események nyomán az általános érdeklődést új hadimódszer foglalkoztatja és pedig az úgynevezett ejtőernyős csapatok földreszállása az ellenség háta mögött a legfontosabb hadászati pontokon. Tulajdonképpen a módszer nem is új, hiszen a finn és szovjet háborújában már használták, csak igen kevés sikerrel. A norvégiai háborúban újból találkozunk a módszerrel, ahol már széles alapon megszervezve nagy sikert jelent a németeknek. Ismeretes például, hogy a drontheimi megszálló német csapat hosszabb időn át hadianyag és emberanyag utánpótlását és élelmezését légi uton látták el. A Narvikban elszigetelt és fontos szerepet betöltő német csapatok ugyancsak hasonló légiúton szállották meg ezt a várost, állandó és kielégítő kapcsolatban vannak, légiúton, a Norvégiában valahol máshol lévő utánpótlási bázisokkal. Ez azonban még mind nem sejtette, hogy tulajdonképpen egy új harci módszer és pedig egy nagyon fontos hadászati taktika kialakulásáról van szó. Nagy jelentősége az ejtőernyős hadászati eszköznek. Belgiumban és Hollandiában mutatkozott, ahol ezek szokatlannul nagyméretű tevékenysége és hatása sok esetben sorsdöntő volt. Az első órák és napokban óriási riadalmat keltettek és ekkor születtek a különböző fantasztikus hírek is, hogy a német ejtőernyősök holland paraszti áruházban, vagy holland és belga katonai egyenruhában, sőt szerzetesi és apáca öltözetben szállnak földre. Sőt egy komoly távirati iroda még azt is jelentette, hogy az ejtőernyősök Vilma holland királynőt és az egész holland kormány elrablását tervezték.

Mindez csak az óriási pánikot igazolja, amit ez az új harci módszer jelentett, de igazolja azt is, hogy a hírterjesztők mennyire nem voltak tisztában a tényekkel és ezáltal csak saját maguknak ártottak, különösen amikor hivatalos jelleggel közölték a fenti rémhíreket.

A tényeket összegezve és kihámozva az első percek rémlátásából, a helyzet a következő volt: A német támadás május 10-én hajnalban villámgyorsan megindult és pedig a régi klasszikus hadászati módszer szerint, mely csupán formailag és méreteiben új. Szoros kapcsolat és hajsza pontos összeműködés a légi haderő a gyalogság és a motorizált egységek között jellemzik ezt a támadást, mely széles fronton indult és a légi haderő segítségével teljesen megbénítja az ellenfelet az egész vonalon. A légi haderő kitarlóan támadja a hadi vasutközlekedést, állomásokat, repülőtereket és az ellenséges front mögötti csapatösszevonásokat. Sőt elfoglal az ejtőernyős csapatok segítségével sok ilyen fontos pontot. Az új háborús fegyvernem, a légi haderő és ennek

egyik eszköze, az ejtőernyősök, lehetővé tették az ilyen haditéteket is. Meg kell említenünk az ejtőernyősök működését a rotterdami repülőter elfoglalásánál, ahol sikerült ezt a fontos holland repülőteret birtokukban tartani, állandó tűz alá fogni a várost, a szárazföldi erők érkezéséig. Stratégiai szempontból az ilyen ellenállási, sőt támadási „kötelekek” jelentősége óriási, amint ez már a spanyol háborúban is tapasztalható volt — akkor még kezdetleges formában, — később Norvégiában, most pedig Hollandiában és Belgiumban. Annyi bizonyos, hogy ez az új harci eszköz, az egész világon, hol pánikot, hol bámulatot, elismerést váltott ki. Nagyjelentőségének igazolására elég felhozni, hogy Angliában és Franciaországban azonnali hatállyal sürgős intézkedéseket léptettek életbe, hogy megakadályozhassák egy esetleges „német légi betörést.”

Ez az új harci eszköz azonban egy fontos jogi kérdést is vet fel: milyen elbírálás alá esnek katonai szempontból az ejtőernyős katonák? Kémek-e vagy rendes katonai alakulatnak kell-e tekinteni őket? A lengyelek elleni háborúban mint kémeket kezelték és akiket elfogtak közülük, azonnal agyonlőtték. A szövetséges hírszolgálati jelentések szerint Belgiumban és Hollandiában sokat pusztítottak el közülük, míg másokat fogságba vettek. Tehát az irány már az, hogy rendes katonai alakulatnak tekintendők és ez természetes is, mert az ejtőernyősök helyzete nagyjából az, mint bármely hadihajó legénységé, mely ellenséges parti vizekre hatolt be; vagyis ellenséges hadikötelek az ellenfél vízi területén a repülőgépek és repülők helyzete, amikor az ellenség légiterelete fölé kerül: harcban megsemmisíthetők, leszállásra kényszeríthetők, miután a nemzetközi jog szabályai szerint hadifogságba kerülnek.

Minden új fegyvernem, új hadi módszert és új jogi kérdést is jelent, melyek megoldása azonban a múlt tapasztalatai a fentlallo jogszabályok és egyszerű logika alapján magával hozzák a jogi megoldást is.

Az első fantasztikus hírek után az ejtőernyősök helyzetének jogi kérdése már mint igen fontos katonai és stratégiai kérdés jelentkezik, mely most komolyan foglalkoztatja az érdekeltek szakértőit is.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

10 napos társasutazás CARMEN-SYLVA feketetengeri fürdőre.

Részvételi díj személyenként csak 3450 lei,

melyben befoglaltatik: vasuti költség gyorsvonat III. o. Carmen-Sylva-ra és vissza, teljes ellátás, napi háromszori bő és ízletes étkezéssel, szállodai szobával, Carmen-Sylván csomagok be- és kiszállításával.

Indulás Nagyváradról 1940 június 17-én, hazaérkezés Nagyváradra június 26-án. Csatlakozási lehetőség a Nagyvárad—Kolozsvár—Brassó—Sinaia—Bucuresti—Constanța útvonalon bárhol, ahol gyorsvonatunk megáll. A Brassóban csatlakozóknak fenti árból a megfelelő vasuti díj különbözetet térítjük.

Menet lehetőség nyílik Bucuresti megtekintésére is. Az elszállásolás két személyes szobákban történik: kívánatra egy ágyas szoba is rendelkezésre áll napi 40 leies felár mellett.

Jelentkezések ezen útra, nemkülönben bővebb felvilágosítások, prospektusok és jegyfűzetek lapunk kiadóhivatala útján.

Társasutazásra jelentkezési határidő június 10-ig, mely időpontig a teljes díj is befizetendő.

Ne mulassza el megragadni ezen kedvező alkalmat és még ma jelentkezésként lapunk kiadóhivatalánál, Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 5. Jelentkezéskor 2000 lei utalandó át, mert csakis ezen összeget befizetők érdekében tesszük meg a megfelelő lépéseket.

Lehetőség van egyéni utazásra is, nemkülönben 10 és 20 napos gyógykúrára, jegyfűzetek alapján. Bővebb felvilágosítás lapunk utazási osztályánál.

A világháború emlékei között

Egy nap az első tűzvonalban, Arrasnál

Gerhard Starke haditudósítása a Völkicher Beobachter-ben

Valahol a nyugati hadszíntéren. Május hó.

Arrastól északra fekszünk. Ha visszanyilatunk Dél felé, láthatjuk az arraszi székesegyház tornyát, mely alatt valaha Boelke ravatala állt. A fellegrár fölött még mindig füstfelhők szállnak, már napok óta lángban áll. A rohamrepülőgépek alapos munkát végeztek ott és eltalálták a municióraktárt. Előttünk Mont Saint Eloy romja vonja magára a tekintetet. Mennyi katona feketett ott az ellenséges vonal előtt a világháborúban, úgy, mint mi most, — és nézhettek ezeket a romokat. A lát-határon a világháború még egy emléke látható, a Loreto dombon a Notre Dame de Loreto templom. Jobbra ettől a füstbe burkolt Vimy magaslat, ami a német csapatok csak most foglalták el.

Mi csak egy kis szeme vagyunk a lúcnal, ami az Észak-Franciaországban és Belgiumban bezárt angol és francia divíziók körül húzódik. Páncélosok, tüzérség és páncélos vadászok képezik: ezt a láncot, hogy a gyalogságot el ne felejtjük, akik erőltetett menetben követik páncélosainkat. Az ellenség körül a könnyű és nehéz léghárítók sűrű gyűrűje. Halálmegevetéssel próbálnak az ellenséges felderítők rést találni az átkarolásban, de a legtöbbször a német léghárítókknak vagy vadász-gépek tüzeinek esnek áldozatul. Német rohamgépek rajai repülnek a körülzárt ellenség felé, olyan sűrűn, hogy szinte a napfényt is eltakarják.

"Artatlan" szénásszekerek

A legelső vonalban állunk az ellenséggel szemben. Ha elővesszük a láncszövet, még tisztábban láthatjuk mozdulataikat. Szabadszennel artatlan szénásszekereknek vélünk, amelyeket mindenütt találni Észak-Franciaország tágas mezőin. Távcsővel azonban felismerjük a géppuskafészeket, a páncélos elhárító csöveit és a gyalogos útegeket.

A német nehéz géppuskák és páncélos vadászok tűz alá veszik az ellenséges célpontokat. Csak egy-két gránát — és a szénásszekerek lángban állnak. Német gyalogság áll most 300 a világháború csatáerein, Cambrai, Arras és Douai között, ahol már huszonhat év előtt is német gyalogság küzdött.

A franciák lassan visszavonulnak. Agyukik lövik a legelső német állásokat, úgylátszik, hogy a francia megfigyelő még helyén van. Távcsővel figyeljük a terepet és egy víztorny tetején meg is találjuk a francia megfigyelőt. Pár perc múlva a víztorny a megfigyelővel együtt füstfelhőben tűnik el. Az ellenség figyelő szeme megsemmisült.

rövidesen ágyúik is elhallgatnak. A német gyalogság

ugrásszerűen halad előre.

Az Arrastól északnyugatra fekvő dombokat akarjuk elfoglalni. A gépesített vadászok haladnak itt elől. Az ezredparancsnok harcolt már itt valaha, mint fiatal hadiönkéntes. Rohamozott is a Loreto magaslaton. *Ma is éppúgy kell harcolni minden talpalatnyi földért, mint akkor.* Tisztában kell lennünk azzal, hogy ez a hely a franciák és angolok számára egyformán drága, katonáik egykor itt kiömlött vére miatt.

A lenyugvó nappal eldől a harc. Elfoglaltuk az Arras fölött uralkodó dombot. Mont St. Eloy romja bíborpirosban ég a lenyugvó nap fényében.

Az északfranciaországi harc egy napja véget ért.

Nyolcvanezer vagonra becsülik az idei gyümölcsstermést

A szőlő nincs benne a felbecsült mennyiségben

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumban az egész országból beérkezett hivatalos jelentések alapján megtörtént az idei gyümölcsstermés első felbecslése.

Ezenint az első becslés alapján a következő termésre lehet számítani: 7000 vagon cseresznye, meggy, 3000 vagon sárga kajszinbarack, 800 vagon őszibarack, 25 ezer vagon alma, 6000 vagon körte, 2000 vagon birsalma, 32.000 vagon szilva és 5000 vagon dió.

A várható egész gyümölcsstermés kitesz tehát 80.000 vagon, amelybe — amint a kimutatásból látszik — a szőlő nincs beleszámítva.

A Weiser S. J.: „Alpesi fény”-re emlékeztető, minden fiut lekötő, érdekfeszítő, jellemnevelő ifjúsági regény jelent meg:

Fiuk a viharban!

címmel.

Dr Stöck német eredetije után fordította: Petényi Károly.

Ára: 75 lei és portó.

A német hadiárva Magyarországon nyaralnak

Budapestről jelentik a Német Távirati Iroda: Magyarországon széleskörű mozgalom indult meg 1940 évi német hősi halottak arváinak a nyaraltatására. A kezdeményezésnek az a célja, hogy a mostani háborúban elesett német katonák árva barátságos vendéglátásban részesüljenek a magyar családoknál. A mozgalom, amelyet a magyar miniszterelnök a legmelegebben támogat, a magyar közönséghez fordult, hogy minél több családot bevonjon az akcióba. Német részről Dr Göbbels miniszter irányítja a mozgalmat.

Milyen feltételek mellett kaphatnak működési engedélyt az új iparvállalatok?

Kolozsvárról jelentik: Az utóbbi időben többen érdeklődtek a munkaügyi minisztériumban aziránt, hogy szövetkezetek, társulatok, vagy kereskedelmi társaságok milyen feltételek mellett nyithatnak ipari üzemeket. A minisztérium 7135—1940. számú rendeletében tisztázza a fenti kérdést. A minisztérium közli, hogy a módosított ipartörvény 23. szakasza értelmében szövetkezetek, társulatok, vagy kereskedelmi társaságok ipari műhelyeket, vagy üzemeket csak akkor nyithatnak, ha ezekben 10 alkalmazottnál többet, vagy 20 lóerőnél nagyobb energiával dolgozó gépeket foglalkoztatnak. Ezekben az üzemekben minden osztály élén mérnök, vagy mesterkönyvvvel rendelkező szakember kell álljon. A minisztérium figyelmezteti az érdekelteket, hogy ez az intézkedés a már működő hasonló üzemekre is vonatkozik és azok csak abban az esetben folytathatják működésüket, ha eleget tesznek a fenti intézkedések követelményeinek. A 10 alkalmazottnál és 20 lóerőnél kisebb energiával dolgozó, géppel rendelkező üzemek csak abban az esetben működhetnek az ipartörvény 156. szakasza értelmében, ha az üzem tulajdonosa mesterkönyvvvel és iparendeléssel rendelkezik.

Veszedelemes csekkhamisító bandát leplezett le a bucaresti rendőrség

Bucurestiből jelentik: A bucaresti rendőrség már néhány hét óta nyomozott egy csekkhamisító banda kézrekerítésére, amely különböző pénzintézeteknél hamis külföldi csekket helyezt el. Hosszas nyomozás után sikerült a hamisító társaság tagjait és működését leleplezni. Először Kleimann Haim Fima nevű visszaeső bűnöst tartóztatták le, akinél 5600 svájci frankról kiállított csekket találtak. Kleimann vallomása alapján azután ártalmatlanná tették az egész bandát. A vizsgálóbíró előtt tett vallomásában Kleimann ismertette a csekkhamisító társaság működését. Az ő szerepe a hamis csekk elhelyezése volt, amelyeket Franko Benjáminól kapott. A rendőrség kinyomozta Franko lakhelyét. Házkutatást tartottak lakásán és levelekből megállapították üzemeit. Még tartott a házkutatás, midőn a mit sem sejtő Franko hazatért. Azonnal letartóztatták. A rendőrségben mindent bevaltott. Leleplezte a főbűnöst, a belga állampolgárságú Fernand Louis Artur Bulkens személyében, akit Brezoianu-utcai lakásán éjjel tartóztattak le. Itt volt a csekkhamisító banda főhadiszállása. Írógépet és különböző színű tintákat találtak nála, valamint két bélyegzőt, tusskihúzókat és tollakat, csekkfüzeteket és öt darab svájci okmánybélyegyet. Ezenkívül egy kettős fedélű galérdobozban svájci és londoni bankok számos csekkblankettáját, amelyek már csak kitöltésre vártak. A kihallgatása a rendőrségen a hajnali órákig tartott. Beismerte, hogy az ő általa hamisított csekket leggyakrabban Benjamin Franko útján helyezte el. Vallomása alapján még újabb három bűnrészt tartóztattak le: Lupu Goldsteint, Kahn Erichet és Micu Kannetyt, akik valamennyien beismerő vallomást tettek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRALY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

A NAGYVÁRADI RENDŐRSÉG KATONAI ÜGYOSZTÁLYÁNAK FONTOS FELHÍVÁSA. A nagyvárad rendőrség katonai ügyosztálya felhívja mindazokat az 5-ök tüzérezredhez tartozó tiszteteket, altiszteteket és katonákat, kiknek sárga, 3 csillagos AU-1. jelzésű behívójuk van, azonnal jelentkezzenek a rendőrség I. emelet 12-ik számú szobájában.

Elindult Olaszországból Románia felé a „Balcic” motorshajó. Rómából jelenti a Rador: Vasárnap délelőtt tizenegy órakor indult el Olaszországból Románia felé az 5600 tonnás Balcic nevű motorshajó, amelyet olasz hajógyárakban készítettek. A Balcic három ikerhajója már régebben megérkezett és már szolgálatban is vannak.

Érdekes biztosítási per a cluj-kolozsvári törvényszéken. Egy kolozsvári kereskedő a múlt évben betörés elleni biztosítást kötött az egyik biztosítási intézettel. A biztosítási ajánlatnak arra a kérdő pontjára, hogy betörték-e már a cégnél és ha igen, milyen eredménnyel, a kereskedő nemleges választ adott. Röviddel azután betörték a cégnél és a kereskedő 50.000 lei kárterítést követelt. A biztosító intézet megtagadta a kár fizetését, mert tudomására jutott, hogy a cégnél már volt egy eredménytelen betörési kísérlet és ezt a kereskedőnek az előbbi kérdőpontra be kellett volna vallania. A kereskedő erre a biztosító intézet ellen pert indított a törvényszéken, amely szakértőt nevezett ki annak megállapítására, hogy milyen jelentősége van egy ilyen betörési kísérletnek a biztosítókra nézve és vajjon a gyakorlatban megkövetelhető-e a betörési kísérlet bevallását a biztosítóktól. Az érdekes ügyben június 18-án hirdetnek ítéletet.

Sorozatos színelőadásokat rendez Bucurestiben a Magyar Népközösség bucuresti tagozatának műkedvelő gárdája. A Romániai Magyar Népközösség bucuresti tagozatának műkedvelő osztálya a Liedertafel termében, Str. Academiei 20. szám alatt a következő színműveket adja elő: Június 6-án, csütörtökön délután 5 órakor: Gül Baba, este 9 órakor: Amit az erdő mesél. 7-én, pénteken este 9 órakor: A bor, 8-án, szombaton délután 5 órakor: A bor, este 9 órakor: Gül Baba. 9-én, vasárnap délután 5 órakor: Amit az erdő mesél, este 9 órakor az idényt befejező díszelőadásban Sarkady Gusztáv nyug. színigazgató jutalomjátéka: A bor. Az előadásokat Sarkady Gusztáv nyug. színigazgató rendezzi, aki mesteri módon végezte el az egyes színdarabok betanítását. A tagozat száz tagból álló műkedvelő gárdájában együtt játszik a magyar munkás, iparos és tisztviselő, bizonyoságot téve arról, hogy közösségi ügyünk szolgálatában nincsenek közöttünk különbségek sem a színpadon sem kint az életben. A tagozat színjátszási akciója a magyar társadalom széles rétegeiben nagy érdeklődést váltott ki s a műkedvelők egyre fokozódó sikert arattak játékkal. A tagozat vezetősége a magyar szinkultura ügyét akarta szolgálni akkor, mikor megalakította a tagozat műkedvelő csoportját. A magyar társadalom elismeréssel és messzemenő támogatással honorálja a tagozat műkedvelőinek fáradozásait, akik egész napi munkájuk után örömmel siettek az esti próbákra, hogy a színdarabokat betanulják. A most kezdődő sorozatok iránt általános érdeklődés nyilvánul meg.

Zürichi nyitás. Párizs 8.10, London 14.30, Newyork 446, Milánó 22.50, Berlin 178.25, Belgrad 10, Bucuresti 225.

Halálos szerencsétlenség a cluj-kolozsvári állomáson. Kolozsvárról jelentik: Halálos végű szerencsétlenség történt hétfőn délután a kolozsvári állomáson. Cescu Ilie saját vigyázatlansága következtében, egy berobogó vonat mozgónya elé került s a kerekek valósággal kettévágták.

HÁROM VIZBEFULÁS BIHARMEGYÉBEN. Nagyvárad, Saját tud. Dobrest mellett a Vida patak egy ismeretlen férfi holttestét dobta partra. A csendőrség a környéken nyomoz, hogy a halott személyazonosságát megállapítsa. A micsei csendőrség jelentette az ügyészségnek, hogy Szentlázár község határában a Biztra patakából kihalászták Kiss József 65 éves pástör holttestét. Az idős ember pár nappal ezelőtt egy bárány után bement a megáradt patak vizébe. A bárány kijött a vízből, de az öreg ember odaveszett. Anca Péter két és fél éves bihardiószegi kisfiú a vízzel telt meszesgödörbe esett és megfulladt. Szülei már csak a holttestét tudták kihúzni.

147 évig tartó boldog házasság. Ezt a hihetetlen rekordot Raven János és felesége, Sara érte el. Házasságuk 147 évig tartott és mindig boldog volt. János és Sara Magyarország egy kis falujában: Sztradván születtek, ugyanott haltak is meg, a férj 172 éves korában, az asszony 164 éves korában. Amikor a 19. század elején, Bécs városában elterjedt ennek a matuzsálemi házasságnak a híre, nagy feltűnést keltett az előkelő társaságokban. A németalföldi követ felkereste őket és festményt készített róluk. A portré ezidőszereint William Bosville, Northumberland grófjának a tulajdona, ugyanő őrzi a házaspár eredeti dokumentumait. János és Sara egy napon halt meg, 1825-ben. Fiuk 116 esztendő volt akkor és két úkunoka zokogott a ravatal mellett.

Megalakult a Magyar Népközösség hatodik timisoarai városrészi tagozata. Temesvár. Saját tud. A Magyar Népközösség helybéli városrészi tagozata tartotta meg most alakuló közgyűlést. Dóczy Árpád megbízott elnök jelentette, hogy a városrészen ezerszáz magyar él, a népközösségi tagozatnak nyolcszáz kilencven tagja van. A tisztikar választására kerülvén a sor, az elnöklést Kakuk János dr. a Magyar Népközösség bányászi tagozatának elnöke vette át. Egyhangulag Dóczy Árpád gyórost választották meg elnöknek, kulturális alelnök Simon Sándor tisztviselő lett, a szociális ügyek alelnöke Juhász Kálmán nyugdíjas, gazdasági alelnök Bognár János nyugdíjas, titkár Bancsov Mátyás tisztviselő, pénztáros Németh Gusztáv nyugdíjas, ellenőrök Kádi Gyula szabómester és Mező József nyugdíjas, a választmány tagjai Kopasz Antal uriszabó, ifj. Vigh Mátyás műszerész, Kovács János fodrászmester, Kádár István nyugdíjas, Baksay József nyugdíjas, Homoki Mihály kereskedő, Várad József cinkografus, Dienes István nyugdíjas, Nagy József földműves, Pfeifer Mihály géplakatos, Varga Pál nyugdíjas, Apró István géplakatos, Szilágyi Mihály fémestergályos, Molnár János kovács, Petrás Antal malommunkás, Drenyovszky Pál fuvaros, Bodor János fazánk, Kovács, Lukoviczki János cipésmester, Kovács Ferenc asztalos, Buday Pál, Kerekes Istvánné, Vári József kovács. Ez immár a hatodik temesvári városrészi tagozat, amely alakuló közgyűlést tartotta.

A Magánalkalmazottak Céhe társaskirándulást rendez Cluj-Kolozsvárra. Indulás Rapiddal csütörtökön reggel, vissza rapiddal csütörtök este. Részvételi díj személyenként oda-vissza 390 lei. Jelentkezni lehet szerda délig a céh helyiségében, Nagyvárad, Str. General Moşoiu-utca 2. szám alatt.

SZOMBATON NYILIK MEG A KATOLIKUS KÖR NYÁRI HELYSÉGE. A nagyvárad Katolikus Kör szombaton, június 8-án, este tartja meg kerthelyiségének megnyitóját, amelyre úgy a Kör, mint az NSE tagjait és hozzátartozóit meghívja.

Nyilt üzenet — a körmenet után

Ügyvéd úr, önnek joga volt ahhoz, hogy becses családjával együtt kibámuljon az ablakon és lemosolygón, gúnyosan belesodálkózzon körmenetünkbe. Ehhez — ismétlem — állami és városi törvények szerint joga volt, sőt még azt is elismerem, hogy az efféle jogokat mesterszénél fogva minden másfajta halandónál jobban ismeri. Azt sem rcvom fel, hogy az ön háza és ablaka előtt körmenetben elvitt Oltáriszentséget nem ismeri és ezért iránta való tiszteletből nem tett virágot és nem gyújtott gyertyát ablakába. Szeretnék azonban valamilyen különbséget megállapítani az önök viselkedése és az útszélen lézengő álldogáló cigarettázó, röhögő vihogó — szintén az önök fajtajához tartozó — suhancok, vigécek és frushak viselkedése között. Nem megy. A különbség csak annyi, hogy önök bent, azok meg kint voltak.

Nem vitatom — ügyvéd úr — az ön jogát. My home is my castle — az ön háza: az ön vára. Meggyőződéséről sem tartozik számot adni sem nekem, sem másnak. Valamit azonban szeretnék tiszteletteljesen megjegyezni.

„erkölcsi felfogás, az életnek az a rendje, amelyet saját jól felfogott érdekükben a világra ráterítettek, végét járja. Önök sokat panaszkodnak emiatt és kíméletet kérnek a támadóktól. A kíméletben azonban nem értünk egyet. Önök nemcsak a meggyőződést hordozó ember számára kérik, hanem az elvet, a meggyőződést, az erkölcsi különvéleményt, külön világukat akarják kimenteni a katalakizmából. Mi az elsőbe minden további nélkül beleegyezzünk — hiszen ez erkölcsi kötelességünk —, de az utóbbi nem lehet alkudozás tárgya.

Amikor erről a kíméletről esik szó, önök mindig a „keresztény, a krisztusi szeretetre” hivatkoznak. Ugy gondolják, hogy ezzel megkötözhetik kezünket-lábunkat, hiszen mi nem tiltakozhatunk Krisztus parancsai ellen. Nem is tiltakozunk. Ellenkezőleg: világos megkülönböztetést teszünk a felebarátunk — még az ellenségnek is — kijáró szeretet s kímélet és a tévedéssel, bűnnel, erkölcstelen-séggel szemben kötelező kíméletlen harc között. Nem könnyű ez a megkülönböztetés, hiszen vérré és idegzetté vált életfelfogásokról van szó. A tévedésre mért csapást sokszor — sőt majdnem mindig — a tévedő éri meg, különösen akkor, ha életre-halálra védelmezi azt. De szabad-e akkor felebarát szeretetre hivatkozni? Különösen akkor, ha a tévedések hatását bőrünkön viseljük el.

Ügyvéd úr, önök sokszor hivatkoznak Krisztus parancsára. Azért — mégha taktikából teszik is ezt — több tiszteletet érdemelte meg önköztől ez a Krisztus, Akit mi körmeteinben kívisszünk az utcára. Akivel elhaladunk az ön háza és az ön ablaka előtt is. Akire és hívőire önök oly finoman leplezetlen gúnyval és megvetéssel tekintettek le házuk és várak ablakából. A megtévesztő szölamok világa leáldozott, ügyvéd úr, — mi már mindenféle taktikázást észreveszünk és minden megvető, gúnyos mosolyt szövésünk. A krisztusi szeretet nevében kérjük önöket, hogy máskor ne bántsanak meg bennünket ilyen kíméletlenül. Ne bántásák meg egy többbezes körmenet hívőszeregének hitvalló önéreztét.

(k. n.)

Adomány. Mertz János (Erzsébetváros) 100 leit adományozott a Szent László templom javítására. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Az „üvegkigyó”. Az ugynevezett „üvegkigyó” nincs üvegből és nem is kigyó. Csak erre a névre keresztelték, mert a legkisebb érintésre darabokra tud széthullani. Erősen hasonlít ugyan a kigyó-fajtához, de ez csupán külsőséges és anatómiailag semmi rokonság nem található. Egyébként rendkívül nehéz egy teljes példányt elfogni belőle. Ez az állat ugyanis, ha fenyegetett helyzetbe sodródik, farkának izmait oly hallatlan erővel huzza össze, hogy ez a része a testében azonnal el is válik. A legkisebb érintésre pedig már számtalan darabra hull szét a teste. Egyébként Észak-Amerikában található az „üvegkigyó”.

Temetések. Czapp Julianna 37 éves korában Someşului-utca 5. szám alatti lakásán meghalt. Temetése június 5-én délután 6 órakor lesz az olasz temetőben a Havassy-kápolnából. — Ilies Vasile 17 éves diák a tanítóképezdében meghalt. Temetése kedden volt a Rulikovszky-temető Steinberger kápolnájából. (Caritas.)

Tudja már Ön mit jelent a

Valencia szandál divat?

Eleganciát! Kényelmet! Takarékossgot!

LEI 375, 425 és 475.

Egyedüli elárúsítása „LUX” cipőáruházban
Oradea, Blv. Regele Ferdinand No. 3
Japport cukrászdával szemben.
TELEFON: 15-39

Százhuszezer lel iskolasegélyt szavazott meg egy bánati egyházközség. Temesvár. Saját tud. A belvárosi római katolikus egyházközség választmánya foglalkozott a katolikus iskoláknak nyújtandó támogatás kérdésével. Amikor az erre a célra szánt összeg felosztására került a sor, P. Tóth Lajos, a piarista főgimnázium igazgatója, püspökiileg kinevezett választmányi tag utalt arra, hogy a piarista főgimnázium, bár mindenképpen katolikus iskola, eddig még semmiféle egyházközségi támogatásban nem részesült. Indítványára a választmány egyhangúlag elhatározta, hogy a belvárosi egyházközség ezt az intézetet is támogatásban részesíti. Felémelték erre az iskolasegélyezés összegét s ezt a következőképpen osztják fel: a Banatia német iskoláinak hatvanezer lelt juttatnak, a magyar tannyelvű katolikus főgimnáziumnak negyvenezer, a katolikus magyar tanonciskolának s a piarista főgimnáziumnak tíz-tízezer lelt.

Augusztus elsejéig meghosszabbították a tüzfazállítványok kedvezményes díjszabását. Bucureştiből jelentik: Az ország lakosságának tüzfával való ellátása érdekében a tüzfakereskedők és tüzfatermelők kérésére a tartományi igazgatóságok felterjesztést intéztek a kormányhoz, járjon közbe a CFR vezérigazgatóságánál, hogy a tüzfazállítványok kedvezményes díjtételét szeptember 15-ig hosszabbítsa meg. A CFR vezérigazgatósága a kérésnek eleget tett, ám szeptember 15-ike helyett a kedvezményes díjtételeket csak augusztus 15-ig hosszabbította meg.

Halálra gázolta a vonat egy székely gazdálkodó két lovát. Csikszereida. Saját tudósítónktól. Könnyen végzettsé válható baleset érte Gál Kálmán csikdánfalvi székely gazdálkodót. Deszkát szállított Brassóba és hogy üres szekérrel ne jöjjön haza: alkalmi fuvarát vállalt. Üzleti arucikket szállított egy szép vízi kereskedőnek. Az árut szabályszerűen át is adta és Csikrákoson keresztül igyekezett hazafelé. Kóberos szekéren szunyókálni kezdett és így nem vette észre, hogy a Vascárségi község közelében lévő vasúti átjárón mennek keresztül a lovak. Gyimes felől éppen akkor jött egy személyvonat és elütötte a szekert, bár a mozdonyvezető erősen fékezett. A mozdony halálra gázolta a két lovat és a szekérből messzire kidobta Gált a pályatestre. Szerencséjére csak kisebb sérüléseket szenvedett. A felvilágosítást megállapítása céljából a vizsgálat megindult.

SZIGORU RENDELETEK AZ ERDŐK VÉDELME ÉRDEKÉBEN. Szatmár. Saját tud. Hétfőn a szatmári városvezetés hirtelményben hozta a polgárság tudomására, hogy a nagyvezérkar szigorú rendeletet adott ki a fiatal erdők védelme érdekében. A rendelet szerint az újonnan vagy a közelmúltban ültetett erdőket katonai zónáknak tekintik. A tizenöt évnél fiatalabb erdőben tilos a legeltetés, az idősebb erdőkben is csak felügyelet mellett lehetséges. A csemeték és fák rongálót 1 hónaptól 2 évig terjedő fogházra! és 10—50 ezer lelig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

Apró ciucmegei hírek. Csikszereida. Saját tud. A Galatról Madéfalvára érkező személyvonat egyik harmadik osztályú vasúti kocsijának félreeső helyén négy-ötthetes csecsemőt találtak. A csecsemőre a vasúti személyzet lett figyelmes, mert érteljes sirással adott életjelet magáról a pusztulásnak kitett ártatlan csöppség. A csendőrség azonnal bevezette a nyomozást a lelketlen édesanya kézrekerítésére. A csecsemőt pedig átadták a csiksomlyói árva- és szeretetházat vezető Szent Vincés nővéreknek. — Kiss Elek András gyergyóalfalvi gazdálkodó hivatalos ténykedés közben megsértette Sera Péter községi bírót. Hasonló módon megbántotta Bodó Lajos madéfalvi lakos is Olti Félix községi bírót. Hatóság közeg ellen elkövetett sértés miatt indult eljárás ellenük. — Nicolae Parvu gyergyóabekási gazdát a törvényszék lopás miatt egynapi elzárásra ítélte. Ugyanazon nap erdei büntetéssel is sújtották Panteat: tiznap szabadságvesztés és ötezer leig pénzbüntetést kapott. — Sáska Ferenc gyergyóditrói munkás az Ofa üzemenél dolgozott. Munkahelyére igyekezett és fel akart kapaszkodni a mellette elhaladó iparvonat leghátulso kocsijára. Leesett és úgy külsőleg, mint belsőleg súlyos sérüléseket szenvedett.

P. Charles-Gálffy:

Apostoli lelkeknek

A világhírű aszketikus írő remek szép elmélkedései. Ebben a kötetben a pogány misszióra hívja fel figyelmünket, a hit hirdetésnek égetően fontos feladatára. Azért a missziós lelkeknek, a Krisztus-ország ügyeiért lelkesedőknak igen ajánljuk.

Ára: 85 leig és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Gafencu távozásához

Irtó: Gyárlás Elemér, szenátor

A legőszintébb sajnálattal hallottam a rádió-hírt, hogy Gafencu lemondott és távozik a külügyminisztérium éléről, melyet a legnehezebb időkben annyi tapintattal, okossággal és elvitázhatlan sikerekkel vezetett.

Nem a mi kisebbségi feladatunk román kormányfői egyéniségének s működésének elismerő méltatása. Alig tudnánk példát felhozni két évtizedes kisebbségi multunkból, hogy elő román politikussal szemben meghajtottuk volna az elismerés zászlaját. Visszatartott ettől az a megfontolás is, hogy a közélet küzdő porondján még szembe találkoztunk és későbbi ténykedésével rácafolhat elismerő szavainkra.

Gafencuval szemben is tartózkodtunk egyéni nagyrabecsülésünk kifejezésétől addig, míg kezében tartotta az ország külügyi politikájának irányítását. Most azonban, mikor távozik s megszűnik tetteivel tényező lenni, a hízogés és elfeledés gyanúja nélkül eleget tehetünk annak a kötelességünknek, hogy nyilvánosan elismerjük nemcsak kiváló kvalitásait, hanem főként becsületet, lovagias jellemet s irányunkban számtalanszor tanúsított nemes magatartását.

Gafencu 1932-ben került a külügyi szolgálatban először felelős pozícióba, mikor Vaida miniszterelnök magának tartotta fenn a külügyi tárcát, de annak tényleges vezetését az akkor még alig 40 éves Gafencu, mint alminiszterere bizta. Ismeretesek akkori távozásának körülményei. Románia abban az időben még nem állott diplomáciai összeköttetésben Oroszországgal s a két ország között hiányzott minden kontaktus. Gafencu feladata volt, hogy Lengyelország közvetítésével előkészítse a normális diplomáciai viszony feltételét. A tárgyalások előrehaladtát stádiumba jutottak s közel voltak a realizáláshoz, mikor Titulescu befolyására Gafencunak távoznia kellett. Még emlékszünk az így előállott krízisre, mely akként nyert megoldást, hogy Vaida miniszterelnök Titulescunak ajánlotta fel a külügyi tárcát, ki ezt el is fogadta. Gafencu ekkor szerényen és hangtalanul visszavonult a közgazdasági életbe s hangtalanul maradt akkor is, mikor nem sokára Titulescu valószínűleg meg az orosz-román viszony normalizálását, aminek előkészítése miatt Gafencunak mennie kellett.

A régi alkotmány alapján működő parlament utolsó ciklusában közel öt éven át egymás mellett ültünk a szenátusban az ellenzék megritkult padjaiban. Ebből az időből van egy személyes élményem, melyet most — mikor már Gafencunak nincs hátam a kezében — félreértés kockázata nélkül feleleveníthetek.

Anghelescu volt közoktatásügyi miniszternek egyik tanügyi javaslatát tárgyalta a szenátus éjjeli ülésén. Elesen megtámadtam a javaslat egyik rendelkezését, mely a miniszter kezébe — megítélésem szerint — túlzott hatalmat adott a tanításról szemben s olyasmit

mondtam, hogy e kiterjedt jogkör indokolásul ugyan a kisebbségi tanerők megfegyelmezését hozzák föl, de előrelátható, hogy alkalmazni fogják azt később a többségekkel szemben is s így saját testükbe vág az a fegyver, melyet ellenünk adtak a miniszter kezébe. A közoktatási miniszter hívei — talán félre is értve szavaimat — közbekiáltották, hogy fegyverrel fenyegetem őket, kitódultak a padokból a szónoki emelvény elé és ingerülten támadtak rám. Erre kiugrott az emelvény elé az ellenzéki padokból Gafencu, — kit akkor még alig ismertem — s kipirult arccal, erőteljes és komoly hangon védelmemre kelt, azal a tekintélyével is, melyet — mint a világháborút sok kitüntetéssel végigküzdő repülőkapitány — mindenki megadott neki. Pillanatok alatt csend lett, beszédemet nyugodtan végigmondtam s befejezése után hátszám megszorítottam Gafencu kezét, kinek ezt a lovagias gesztusát soha el nem feledek.

E jelenet óta a szenátus padjaiban kisebbségi nézeteinket az aktuális kérdésekről s bizalma jelének tekintem, hogy tölem is védelmet kért, mikor két pártvezére: Maniu és Vaida között konfliktus, majd szakadás következett be. Vaidához fűzte őt a külügyi szolgálatban együtt végzett munka s a személyes hála köteleke. Maniuhoz ragaszkodott viszont becsületese pártűrségből. Végül is az utóbbi szempont maradt döntő s Gafencu kiartott Maniu mellett a régi alkotmány fennállásának egész ideje alatt.

Külügyminiszteri működésének méltatása nem a mi feladatunk s az időpont is korai erre. Kétségtelen azonban, hogy rendkívüli kvalitású, nagy felkészültségre, meggyőző modorra s egyeneslelkű egyéniségre csak barátokat szerzett Romániának, ami szemmel láthatóan megállapítható volt tavaly tett külföldi körúti alkalmával s így semmiestre sem túlzás azt állítanunk, hogy nem utolsó sorban Gafencu egyéni érdeme az a béke és nyugalom, melyet Románia ma, a második világháború idején mindezekig élvez.

A mi kisebbségi vonalunkon lő kell emelnünk, hogy Gafencu mindig kész volt minket meghallgatni, legerőteljesebb támogatásban részesítette minden jogos kívánságunkat s nem rajta mult, hogy valamennyi problémánk megoldást nem nyerhetett. Politikai nyilatkozataiból jóleső tapintattal kezelte a kényes, nehéz kérdéseket. A mult év őszén egy alkalommal panaszos rezignációval mondta nekem: „Higye el, nagyon nehéz külügyminiszternek lenni ilyen válságos időkben!”

A magyarság mindig lovagiasan elismert és hátszám viszonzott minden jóindulatú gesztust, melyet velünk szemben valaki tanúsított. Ez a magyar lovagiaság indít arra, hogy a távozó Gafencu egyenes jelleme és férjias alakja előtt legelőbb e néhány szóval kifejezzük elismerésünket és nagyrabecsülésünket.

Az utolsó negyedévben huszonöt magancéget töröltek Ciuc megyében. Csikszereida. Saját tudósítónktól. A marosvásárhelyi Kamara által kiadott hivatalos közlemény szerint Csik megyéből, az utolsó negyedévben, huszonöt magancéget töröltek. Ezek közül négyet Csikszereidából, kettőt Gyergyószentmiklósról, többet a falvakból. Ezeket kívül törölni került egy csikrákosi társaság is.

Ismét elítéltek egy ghimesi csángógazdát a lefoglalt tárgyak eladásáért. Csikszereida. Saját tud. A székelylakta vidék leggyakoribb büncselekménye az erdei kihágások mellett: a lefoglalt zálogtárgy eladása miatt folyamatba tett bűnügy. Alig tudja megérteni a székely ember, hogy a törvényesen lefoglalt zálogtárgyak fölött már többé nem rendelkezhetik, míg a hatóság azokat fel nem oldja. Így igen sok marasztaló ítéletet hoznak a bíróságok. Gercuzj András gyimesbükki csángógazda is eladta a bírósággal lefoglalt négy szekér szénáját és két tehenét úgy, hogy amikor árverésre került volna sor, sem a széna, sem a tehenek nem voltak meg. A törvényszék háromhavi elzárással és kétezer leig pénzbüntetéssel sújtotta.

Hat óras vonatkésést okozott az eső. Temesvár. Saját tud. A bucureştii reggeli gyorsvonat hétfőn hat óras késéssel, déli egy órakor érkezett Temesvárra. Az okiráltságbeli Strehai környékén az esőzések következtében víz öntötte el a vasúti pályatestet, amiért a forgalomban fennakadás állt be. Este a Szimplom-expressz már rendes időben futott be Bucureştiből Temesvárra.

Rágalmazó asszonyt ítélte el a mercurea-ciuai bíróság. Csikszereida. Saját tud. Salló Emma csikrákosi lakos az utcán összeszóllalkozott Kozma Józsefné odaváló asszonnyal. Kozmáé a veszekedés hevében rágalmazó kifejezésekkel illette Salló Emmát aki bűnvádi eljárást indított Kozmáé ellen. A törvényszék a rágalmazást bizonyítottan vette és Kozmáé rágalmazó pénzbírságra, háromezer leig perköltségek kártérítés és ezer leig perköltség megfizetésére ítélte.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: KILDARE DOKTOR KÜLDETÉSE.
DORIAN: MAS BÜNE MIATT!

Bucurestiben ezentul hetenként csak kétszer vágják szarvasmarhát

Bucurestiből jelentik: A húsellátás tekintetében régen meghonosodott szokás szerint a bucu-restii vágóhídon hetenként háromszor végeznek vágást, még pedig hétfőn, szerdán és pénteken. Ezekre a napokra korlátozás nélkül vágják eddig mindenfajta vágóállatot és a felhajtás az idők folyamán úgy alakult a szükségletekhez, hogy a főváros húsellátása sohasem szenvedett hiányt.

A rendkívüli idők rendkívüli intézkedéseket igényelnek, központi hivatalos vezető körök, a városi polgármesteri hivattalal egyetértésben, elhatározták, hogy ezentul felmőtt szarvasmarhát hetenként csak kétszer, szerdán és pénteken vágják. Szerdán borjút, juhot és sertést.

Örízetbe vettek két satumarei pósta- tisztviselőt

Szatmárról jelentik: A Georgescu Adrian állomási főosztályon öngyilkossági ügyében megszaktítás nélkül folyik a vizsgálat. A Kolozsvárról Szatmárra érkezett ellenőrök hivatalvizsgálatával párhuzamosan a rendőrség is nyomoz az ügyben. Mint részletesen megírtuk, Georgescu Adrian bucsulevelében azt írta, hogy a hiányzó hivatalos pénzt egyes tisztviselőtársai csalták ki tőle. Az összegről a tisztviselők nyugtát adtak, amelyet később — a bucsulevél állítása szerint — visszaloptak tőle.

A rendőrség az ügygel kapcsolatban örízetbe vette Costea Vasile és Tudorache Eugen postatisztviselőket, akiket hétfőn átkísértek az ügyészségre. Az iratokat a déli órákban Dobrian ügyész vette tanulmányozás alá. Az ügyész csak az iratok átolvasása és az előállított kihallgatása után dönt a tisztviselők további fogvatartása felett.

Bicaz-Ardelean (Gyergyóbékás) község saját lakosságával harcol egy vitás erdei legelőért

Csikszereda. Saját tud. A gyergyóbékási erdőszeres birtokfoglalásokról már többször megemlékeztünk lapunknak hasábjain. — Jellemző az ottani lakosságnak a tulajdonjogról alkotott felfogására, hogy a székely közbirtokossági erdős legelőterületek miatt folytatott harcok kivül, magának a közigazgatási községnek is harcolni kell folytatnia polgáraival egy vitás erdei legelőért. Az előzmények visszanyulnak még az agrárkiszajátítások idejébe. Gyergyóbékás községtől „Békás-szoros” név alatt elszakadt és külön községnek nyilvánított testvérfalu részére 88 hold erdei legelőterületet sajátítottak ki az egyik havason Csikkarfalva község katolikus iskolája vagyonaiból. A kiszajátított területen nagyobb értékű faállomány is volt. A község felmérte a területet, elkészítette a kitermelési tervet, elintézte a telekkönyvi alakításokat is úgy, hogy a község 1929-ben a helybeli járásbírószághoz közbentartással birtokba is vette a területet. A bírósági végzéstől számított tizenegy év után a község mai vezetősége észrevette, hogy nem azt a területet kapta tulajdonába, melyet az agrárbizottság részére megítélt a „Pusztaság” néven ismert erdőterületben, hanem egy másik erdőterületet, melyet Pantea Hostinaru és társai birtokoltak. Az előjárás nyomon lépéseket is tett a törvényes állapot visszaállítására, ami azonban — lévén a Pantea és társai által használt terület sokkal jobb minőségű — erős ellenállásra talált, úgy hogy a községnek most már saját polgáraival kell harcolnia igazságáért. Ilyen körülmények között mit tehetett, ismételtén Drimba József alezredes-megyérfőnök? — értekezletre hívta össze a vármegyéházába Békás-szoros község előjáróságát, Pantea Hostinarut, dr V. Oteatea tartományi ügyészt, D. Dan kataszteri biztost és a Mezőgazdasági Kamara igazgatóját. Az értekezleten megállapítást nyert, hogy az ügyet békésen elintézni nem lehet, mert a község lakossága nem akarja átengedni az eddig használt, a község részére kiszajátított, de tévesen birtokba nem vett területet. Tehát bírói utra kell terelni az ügyet. Ennek vitelével az értekezlet megbízta dr V. Oteatea tartományi ügyészt. Drimba megyefőnök javaslatára pedig kimondta az értekezlet, hogy az ügy további elmergesedésének megakadályozása érdekében, a lakosság használata a per eldőlitéig azt a területet, melyet Páruul Coanei-nek neveznek.

A Romániai Magyar Dalosszövetség közgyűlése

Kolozsvárról jelentik: Most tartotta meg a Romániai Magyar Dalosszövetség évi rendes közgyűlését. Délelőtt az igazgatóság választmány ülésezett. A közgyűlés délután 5 órakor kezdődött a református kollégium dísztermében. Az enőki emelvényen **Incedy-Joksmán Ödön** országos elnök, **Willer József** dr országos karnagy, **Kiss Béla** dr pénztáros, **Tárca Bertalan** főtitkár és **Lengyel Rudolf** titkár foglaltak helyet. Egy másik asztalnál ültek az igazgató bizottság tagjai, **Voljart Lőrinc**, **Konc Rudolf** és **Molnár Béla**. A közgyűlésre mintegy 151 taggyűlés küldte el képviselőjét.

A megjelentek számbavétele után **Incedy-Joksmán Ödön** elnök megnyitotta a közgyűlést.

— Ha megszólal az ajkón a dal, — mondotta — leomlanak a hátyák, amelyek elválasztják a nemzeteket, mert aki dalol, azt meg lehet érteni, akármilyen nyelven is szóljon. Nem szótár kell hozzá, hanem szív!...

Incedy-Joksmán Ödön megnyitó beszéde további részében rámutatott azokra a lépésekre, amelyek arra irányultak, hogy a Romániai Magyar Dalosszövetség működését újból zavartalanul folytathassa.

Az elnöki megnyitó után **Tárca Bertalan** főtitkár részletes évi jelentése következett. Bevezetőjében megemlékezett arról, hogy a jövő évben lesz húsz éve annak, hogy a Romániai Dalosszövetség megalakult.

Beszámolt a titkári jelentés a multévi kar-

nagy-tanfolyamról, amelynek 62 hallgatója közül 41 oklevelet nyert. Pályázat az elmúlt évben nem volt. A Szövetség kottatára nem gyarapodott, csupán 17 mű került kiadásra. A Romániai Magyar Dalosszövetség 14 kerülete közül egyetlenegy szer tudott versenyt rendezni a közgyűlés előtt. A közgyűlésen 1939-ben 299 taggyűlés volt. Ezek közül csak csekély töredék külföldi magyar dalárdákkal pedig minden kapcsolat megszűnt.

A titkári jelentést tudomásul vette a közgyűlés.

A titkári jelentés után a kerületek jelentései kerültek sorra. Minden jelentés szomorú eredménytelenségről számolt be. A romániai magyarság e nagyszabású kultur-szervezetének alig volt még ilyen lehangoló évi jelentése, mint az idei közgyűlésen előterjesztett.

A jelentés után a különböző bizottságok ki-küldésére került sor. **Nemes Felmér** országos elnök évközben lemondott tisztségéről, de a közgyűlés elhatározta, hogy lemondásának visszavonására kéri fel.

Hadházy Sándor a közgyűlés nevében köszönetet mondott **Incedy-Joksmán Ödön** országos elnöknek fáradhatatlan és lelkes munkájáért, amelyet oly hosszú idő óta fejt ki a magyar dal érdekében. Köszönetét fejezte ki ezenkívül a titkárnak is s ezzel bezárult a Romániai Országos Magyar Dalosszövetség 1939 évi közgyűlése.

SZÍNHÁZ

Három a kislány

A Thalia megszokott, fegyvermezett, szép kiállítású, pergő előadásai között is kiemelkedik a Három a kislány előadása. A mai kor száguldó eseményei között természetesen a közönség ízlése is változott, s inkább a könnyű fajsúlyú tisztán mulattató jellegű darabok azok, amelyek vonzanak, ha azok valóban elsőrendű alkotások. Azonban egy bizonyos idő után valami egészen különleges, valami megnyugtató után vágyik a közönség. Éppen ezt az általános megfigyelést használta fel a Thalia, amikor az operatőrgyűntes műsorát olyan alkotásokkal tette változatosabbá és még vonzóbbá, mint például a Három a kislány. **Schubert Ferenc**, a nagy zeneköltő életének egyik kedves epizódja elevenedik meg a Három a kislányban, s a hangulatos szép mesét át meg át szövi a gyönyörű **Schubert** muzsika. Egészen elsőrendű előadásban újítja fel nálunk is a Thalia a Három a kislányt, s az előadás külön érdekessége, hogy **Schubert** szerepét **Kallós József**, a neves tenorista énekli. A nagy érdeklődéshöz itélve a Három a kislány előadásai nálunk is telt házakat fognak vonzani.

POZSONYI LAKODALOM

Az idei színházi év egyik legnagyobb sikere a Pozsonyi lakodalom lesz a Thalia legközelebbi bemutatója. Bártran elmondhatjuk, hogy a Pozsonyi lakodalom az utóbbi tíz év egyik legjobb operettje, s mindenütt ahol eddig színrekerült, egészen kivételes sikert aratott. A Thalia pazar kiállításban, elsőrendű szereposztásban, gyönyörű, stílusos rendezésben, káprázatos díszletekkel és kosztümökkel mutatja be nálunk is a Pozsonyi lakodalmat, s kétségtelen, hogy a valóban elsőrendű alkotás a legkielégítőbb szórakozás lesz mindazok számára, akik ezt a nagyszerű előadást megnézik.

A VENDÉGTÁR MŰSORA:

Szerda este 9 órakor: **Három a kislány**. (Másodszor.)

Csütörtök délután 3 órakor: **Handabánja**. (Először. Olesó helyárrakkal.)

Csütörtök délután 6 órakor: **Három a kislány**.

Csütörtök este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**. (Az utóbbi évek legnagyobb szabású, legszebb operettje. Eddig több mint 100 előadás. Teljesen új, ragyogó kiállítás. Rendező: Gróf László. Vezényel: **Stephanidesz József**. Főszereplők: **Krémer Manci**, **Sándor Stefi**, **Kovács Kató**, **Báza Éva**, **Coppán Flóra**, **Gróf László**, **Ditrói Béla**, **Csoka József**, **Fülöp Sándor**, **Borowszky Oszkár**, **Réthelyi Ödön**, **Szendrey Mihály**, **Csengeri Aladár**, **Flóra Jenő**, stb. stb. A kiállítás **Rajnai Sándor** és **Kudélász Károly** műve. Premier hértel 21. szám.)

Péntek este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.

Szombat délután 3 órakor nagy gyermek előadás. Színrekerül: **Dörnyő Dömötör**. Minden gyermek álma. Enekes, zenés, táncso operett. Olesó helyárrakkal.

Szombat délután 5 órakor: **Pozsonyi lakodalom**. Rendes helyárrakkal.

Szombat este román előadás.

— A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház elővételi pénztáránál a rendes pénztári órák alatt.

Apechidetések

Adás-vétel szavanként 3 lei

Eladó

két üstös csempé tűzhely és rendeltőbe való márványosdó. Oradea Nagyvárad, Oltenia 2.

Elveszett

szavanként 1 lei

Elveszett

Tantossy Paulia személyazonossági igazolványa. Megtaláló kéri, adja le Jakóné, Oradea-Nagyvárad, Piața Unirii 4. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

szoba, konyha. Oradea-Nagyvárad, Hasdeu u. 14. szám.

Magánház

két szobás alkovos, július elsejére kiadó jutányos áron. Oradea-Nagyvárad, Nilgesztelep, Str. Călimănești-lor No. 16.

Kiadó

4 szobás modern lakás kerttel július 1-re. Oradea-Nagyvárad, Strada Lunei 8. szám.

Egyszobás

udvari lakás elsejére kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. T. Vladimirescu 29. szám.

Allást nyee

szavanként 2 lei

Gépész

keresek cséplőgéphez. Érdeklődni: Gépész-mérnöki titkárság, Oradea-Nagyvárad, Strada Fabricelor 3. szám.

P. Wimmer Anzelm:

Magnificat

A híres szonok előadásai a Szűzanya háládo-
adó énekéről kitűnő prédikációanyag.

Ara 137 lei és portó.

LEGUJABB

Amerika országai az Ujvilág együttes védelméről tárgyalnak

Welles államtitkár tanácskozásai az amerikai államok diplomatáival

Washingtonból jelentik: Sumner Welles a közép- és délamerikai államok diplomáciai képviselőivel tanácskozást folytatott Amerika nyugati része védelmének lehetőségéről. A kormányhoz közel álló körökben úgy tudják, hogy az értekezleten tervezeteket vitattak meg, amely az Ujvilág védelmének megszervezésére irányul. A terv fölteszi, hogy idegen erők törnek be az Ujvilág területére és kívülről belső forradalmat szítanak. A terv

biztosítaná, hogy szükség esetén Észak-, Közép- és Dél-Amerika fegyveres erői — szuverénitásuk fenntartása mellett — együttesen vegyenek részt az esetleges katonai, tengeri és légi műveletekben.

Itt említjük meg, hogy a köztársasági képviselők kérik fogják, hogy az európai helyzetre való tekintettel a kongresszus ne oszadjon szét júniusban, hanem maradjon együtt, amíg az USA érdekei kívánják

A németek benyomultak Dünkirchenbe

A városban még folyik a harc

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság kedden délután a következő hivatalos hadijelentést adta ki:

Csapatunk ma délelőtt benyomultak Dünkirchenbe és elfoglalták a Louette erődítményt. A városban a harcok még tovább folynak.

Légiőrünk a tegnapi nap folyamán bombázták a párizsi és párizs-környéki repülőtereket és az ellenségnek hatalmas károkat okoztak. Légihar-

cok folyamán lelőttünk 104 francia gépet a földön pedig 400 repülőgépet pusztítottunk el. Német részről a veszteség 9 gép.

Párizsból jelentik. (Havas.) A németek ma délelőtt bombázták Le Havre kikötőjét.

Az angol repülők Nyugat-Németország különböző pontjait bombázták, továbbá támadásokat intéztek Hollandiában a Rotterdam—Deventer és Bezel katonai célpontjai ellen.

Rómában abbahagyták a béke nagy oltárának építését

Ciano és Mussolini két fia elfoglalja háborús beosztását a hadseregben

Rómából jelentik: A „Transcontinenta Presse” szerint a tengeri zárlati tárgyalások Angliával azért szakadtak meg, mert Olaszország csak erről a kérdéssel akart tárgyalni, a szövetségesek pedig Olaszország semlegeségét akarták megvásárolni. Anglia húszmillió fontot ajánlott fel a blokádot okozta károkért, Franciaország nevében pedig felajánlotta Kórkizát, Dzsebüt és egy kedvező tartományt Tuniszból. Továbbá Gibraltar nemzetközivé tételét és 40 százalékot a szuezi csatorna részvényéből. Az olasz kormány azt válaszolta, hogy ezeket az ajánlatokat csak a háború kitörése előtt lehetett volna figyelembe venni, ma már késő most az olasz kormány határozott és nincs oka ettől az elhatározástól eltérni.

Az olasz rádió még kedden reggel bejelentette, hogy a nemzetközi bizottság kérésére az olasz kormány elhalasztotta az 1942. évre tervezett római világkiállítást, mivel a jelenlegi helyzet, Európa államait akadályozza a szükséges előkészületekben. Olaszország azonban azért csak tovább folytatja a világkiállítás építkezéseit. Abból a tényből, hogy olasz hivatalos körök bizonytalan időre elhalasztották a világkiállítás időpontját, beavatott körökben arra következtettek, hogy ez Olaszország nem hadviselő állásponjtjának feladását jelenti. A világkiállításon Olaszország ugyanis eredetileg a béke nagy oltárát tervezte, amelynek felépítését egyelőre abbahagyják. Az „United Press” római jelentése szerint Ciano, Mussolini két fia és Muti, a fasiszta párt főtitkára megtették az előkészületeket, hogy elfoglalják az olasz hadseregben ugyanazt a helyet, ahol az abesszin háborúban teljesítettek szolgálatot.

Az olasz minisztertanács ülése.

Rómából jelentik: Az olasz kormány keddi, rendkívüli érdeklődéssel várt ülésén Ciano olasz külügyminiszter heterjesztette jelentését, mely magában foglalja az egész diplomáciai anyagot, mely az elmúlt napokban történt és az

elkövetkező napokban megtartandó lépésekről szól.

Belgrádban érkezett jelentések szerint Mussolini felszólalt az ülésen és ismerteti Washington állásponjtját, amely Rooseveltnek a béke megvalósítására irányuló lépéseit és külpolitikáját hozza nyilvánosságra.

Lapzártakor jelentik Rómából (Rádió Róma): Az olasz minisztertanács ma délelőtt 11 órakor ült össze. A minisztertanácsban a Duce vezetésével az egész kormány megjelent. Közigazgatási határozatok után a különböző tárca miniszterei sorban előterjesztették törvényjavaslatukat. A Duce öt miniszteri tárca képviselőjében nyújtott be törvényjavaslatokat. Fontosabb határozatok: A hajóépítési költségvetés emelése és az afrikai olasz gyarmatokon végrehajtandó katonai célu rendelkezések. Ciano gróf külügyminiszter külpolitikai kérdésekben terjesztett elő javaslatokat, zekről azonban semmi sem szivárgott ki. A minisztertanács fél 1-kor ért véget.

Jubiláris aranypénzt és aranyérmét bocsát ki Románia

Bucurestiből jelentik a rádió: A Hivatalos Lap keddi száma rendeletét közöl, amely felhatalmazza a pénzügyminiszteriumot jubilaris aranypénzek kibocsátására. Az aranypénzeket 20 és 100 leies címletekben bocsátja ki. (Névértékük az arany lei és nem a papír lei névértéke). Felhatalmazták ezenkívül a miniszteriumot nagyobb címletnélküli aranypénz kibocsátására, amelynek értéke mindenkor az arany órázshoz igazodik.

Június 5-től 30-ig ötven-százalékos kedvezménnyel lehet Bucurestibe utazni

Bucurestiből jelentik a rádió: A vasut vezérigazgatósága közleményt adott ki, amelyben bejelenti, hogy június 5-től 30-ig bezárólag 50 százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett a személyvonatokon Bucurestibe való utazásra és a visszautazáskor. A kedvezmény visszautazáskor csak 5 nappal az érkezés után érvényes.

Hasonlóképpen 50 százalékos kedvezménnyel lehet utazni a könyvhónapra. A résztvevők igazolványát a bucuresti főpolgármesteri hivatal bocsátja ki és a bucuresti hónapban látta-mozzák

A belga nép bizalommal van királya iránt

Kedvező fogadtatásra talált a belga hercegprímás hűségét tolmácsoló pásztorlevele.

Brüsszelsből jelentik: A Stefani olasz hírszolgálati iroda jelentése szerint vasárnap valamennyi belgiumi templomban felolvasták a belga hercegprímás pásztorlevelét, mely a többek között ezeket mondja:

— Annak tudatában, hogy majdnem az egész belga néppel egy véleményen vagyunk, a magunk részéről továbbra is tisztelettel és bizalommal viseltetünk királyunk iránt.

A pásztorlevelet a lakosság kedvezően fogadta.

Hat hónapi börtönre ítélték egy magyar kommunista újságíró Párizsban

Párizsból jelentik: Illés Arthurt, a párizsi magyar nyelvű kommunista lap főszerkesztőjét hétfőn hat hónapi börtönre ítélték a párizsi törvényszék. Illés budapesti születésű és állítólag román állampolgár. A magyar nyelvű kommunista lapot szerkesztette és a franciaországi magyar kommunisták vezetője volt. Párizsban Max Weber néven szerepelt.

Fegyelmi ügyek a magyar képviselőházban

Nyilasképviselők lovasiasan megkövetelték a házat.

Budapestről jelentik: A képviselőház keddi délelőtti ülésén a mentelmi bizottság elnöke a többségi vélemény kialakulásaként bejelentette, hogy Hubay, Rapcsányi és Kovarc nyilas képviselők legutóbbi parlamenti viselkedésük miatt követik meg a házat. Rapcsányi és Kovarc ezt meg is tették. Hubay nem volt jelen az ülésen.

Ismeretes, hogy Szemere képviselő annak idején parlamenti felszólalásában megsértette Imrédyt, Milotayt, Oláht és Rajniszt. Szemere akkor csak Imrédytől kért bocsánatot, sőt külön levélben megírta a parlament elnökének, hogy a többieket nem követi meg, mert nem sértette meg őket. A mentelmi bizottság most három hónapra kitiltotta Szemerét az ülésekről.

Magyarország külpolitikája tengelypolitika.

Budapestről jelentik az olasz rádió hírszolgálat: A magyar kormánypart tegnap esti budapesti gyűléséről az olasz sajtó tudósítói egyöntetűen jelentik, hogy a gyűlésen határozottan kifejezésre juttatták Magyarországnak a Róma-Berlin tengelyhez való feltétlen hűségét és a politikai célkitűzések azonosságát.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT